

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

1905. év augusztus havában befizetett alapítványi kamatok és tagdíjak.

40 koronát fizetett: Bolgár János, Snásel Ferencz.
20 koronát fizetett: Baratta Norbert, Bereczky Sándor, Benyovszky Sándor, Bernáth Béla, Bibó György, Botka Lehel, Bozsik Károly, Buttykay László, Hoffmann Kornél, Cziner Arnold, Domahidy Viktor, Feldmann B. Jakab, Fülöp Ede, Hauschka Károly, Kvaszinger Ödön, Landes József, Lindenbaum Bódóg, Nagy József, Pataky Sándor, Pettenkoffer Sándor, Semsey László, Stein Béla, Szabó Arnold, Vojkicza György.

10 koronát fizetett: Robitzek Márton.

Magyar komló értékesítése.

Az „OMGE.” immár negyedik éve vállalkozik arra, hogy hazai temesü komlónkat a hirtve saazi piacon adhasák el természetünk. E vállalkozás ezideig teljes sikerrel járt, amennyiben az ezelőtt nem sokra becsült komlónknak nevet sikerült szereznünk künn az ismert saazi piacon. Magyar védjegyes zsákjainkban forgalomba hozott komlónk nagy kelen-dőségnek örvend; elértük kivitelünkkel azt, hogy a külföldi kmllópiacokat látogató vásárló közön-ség tudomást szerezve vállalkozásunk révén a magyar komló jó minőségéről, most már magá-nál a természetnél a helyszínen is szivesen összevásárolja a termést.

Tartsanak tehát össze komlótermesztőink s az „OMGE.” közvetítésével adják el komlójukat; ily módon sikerülni fog az elért kedvező ered-ményeket állandósítani, eloszlik így azon bal-hit, hogy a magyar komló finomabb sörökhöz nem alkalmas. Azelőtt azt gondolták, hogy csak a külföldi piacokat megjárt, ott hirnevet szerzett, idegen köntösben, csekély külföldi komló társaságában visszakerült magyar komló-ból készíthető jó sör, ma már e tévhit kezd meg-dőlni. Ha neves külföldi söröződek egészen jól tudják komlónkat gyártmányaikhoz használni, akkor lassacskán a mi közönségünk és gyáro-saink is be fogják látni, hogy a magyar komló

segélyével is készíthető oly finom sör, amely izlésünknek teljesen megfelel.

Egyesületünk közvetítésével Saazban el-adott komlónál minden 50 kilogramm netto suly után 4 korona jutalékot kap a saazi kereskedő, ezenfelül a természet szerzi be, de csakis egye-sületünknel a zsákokat, s fizeti a vasuti, vagy postai szállítás költségeit. A raktári, biztosítási és egyéb költségeket az „OMGE.” saajtjából fedezi, így gazdaközönségünk csak saját érde-kében cselekszik, ha minél nagyobb számban veszi igénybe közvetítésünket.

Egyesült erővel társulva el fogjuk a közel jövőben érni, hogy hazai söröződeink mondhatni összes komlószükségletüket itthon fogják besze-rezni, s ezáltal az évről-évre növekvő, költ-séges berendezésü komlóskertek jövedelmét biz-tos, állandó alapra helyezhetjük.

Mivel a korai komlók szedése közeleg, ez okból is felkérjük komlótermesztőinket, fordul-janak mielőbb az „OMGE.”-hez, hogy a közelebbi felvilágosításokat a közvetítésre vonatkozólag megadhassuk.

Igazgató.

Földbérli szövetkezetek.

A Magyar Gazdaszövetség évek óta kitartó tevékenységet folytat, hogy a föld termőre-jéből élő kisembereket, a magunkon segítség érzetének fölébresztésével, talpra állítsa. Hazai szövetkezésünk nagyarányú és gyors fejlődését sok tekintetben neki köszönheti. Most, annyi szép eredmény után, a szövetkezésnek új, eddig nálunk jóformán egészen ismeretlen ágát, a földbérli szövetkezeteket szándékozik meghono-sítani. Az eszme becsülendő és reményünk van hozzá, hogy aminő gyorsan szaporodtak a hitel, azután pedig a fogyasztó és értékesítő szövet-kezetek, hasonló mértékben fognak megsoka-sodni azok is, melyek földet bérelnek.

Mindnyájunk előtt nagyon jól ismert dolog, hogy a magyar ember mily végtelen ragaszkodással van eltelve a termőföld iránt. Legfőbb és mondhatni egyedüli vágya, hogy belőle minél nagyobb darabot mondhasson magának.

Ez ösztönzi egyik helyről a másikra való

vándorlásra, ez ingereli jogosulatlan álmokra és törekvésekre. Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a Magyar Gazdaszövetség, amely több-szörösen beigazolta már, hogy teljesen önzet-lenül szolgálja az alsóbb rétegek és általában a nemzet- és fajerősítő eszmék ügyét, vette kezébe a földbérli szövetkezetek szervezését.

A birtokeldarabolással szemben a szövet-kezeti uton való földbérletnek számtalan előnye van. Az első és legnagyobb az, hogy pénz alig kell hozzá. És semmi esetre nem annyi, mint a parcellázásnál. Amennyire szükség van, az nagyon könnyen kikerül a hitelszövetkezetből; amely persze alakítandó lenne mindenütt, ahol szövetkezeti uton való bérleti rendszert akar-nak a gazdák meghonosítani és előzőleg hitel-szövetkezet még nem működött. Ezzel a szö-vetkezettel a háta mögött, minden nagyobb nehézség nélkül lebonyolítható a dolog anyagi része. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekében működő hitelszövetkezetek közül számosan a kebelében működnek különféle iparos szakcsoportok. Azt hisszük, hogy ezt a rendszert a földbérletre vonatkozólag is nagy sikerrel lehetne alkalmazni, mindenütt ott, ahol a bérbe vett birtok kicsiny volta miatt külön bérli szövetkezetet alakítani nem volna érdemes.

Egy dolog van, amely kezdetben nehézséget fog okozni. Ez pedig az, hogy a Gazda-szövetség a földbérli szövetkezeteket korlátlan felelősséggel szándékozik létrehozni.

Másképpen pedig megcsinálni nem igen lehet. Szükség van erre az anyagi biztosítás, de meg a közös érdek szempontjából is. Ezen-kivül nagyon alkalmas arra, hogy az emberek-ben az erkölcsi tisztaság, a szorgalom, a józan-ság, a takarékoság iránti hajlam kifejlődjék.

A bérli társak ugyanis maguk válogatják össze azokat, akikkel közös cselekvésre szövet-kezni szándékoznak. Lesz közöttük gazda-gabb, szegényebb, de mégis inkább az utóbbiak lesznek nagyobb számban. Náluk azután már csaknem többet számít a megbízhatóság, a szorgalom jele, mint a vagyon. Tehát igen való-szinű, hogy tisztaság lesz együtt, amely-nek legfőbb életvezője az, hogy szorgalmának,

Az aratási és cséplési árjegyzékünk megjelent és azt kivánságra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

akaraterjének, tudásának minél szebb és több gyümölcsöt lássa.

A mi népünk nem igen hajlik más munkára, mint a gazdálkodásra. Ha teszi is, csak azért, mert talán jobb a kereset, vagy az élet-körülmények kényszerítik rá. Boldogulását a földben szereti keresni és ha megtalálta, elégedett ember válik belőle. A kivándorlásra is leginkább az csábítja, hogy ott a tengeren túl majd sok pénzt keres, azután haza jön, földet vásárol és nyugodtan, békeséghen éli le további napjait.

A szövetkezeti bérleti vállalkozásban a legkisebb, kifogástalan jellemű ember is részt vehet. Ha az a helyi bizottság, amelynek dolga lesz felügyelni arra, hogy a bérlet a szabályok értelmében és mindenestre jól kezeltesék, feladatát az ügy nagyságához mérten tölti be, bizonyára istápolni fogja a gyengébbek ügyét és ezeknek kevesebb földet oszt ki ugyan, mert kisebb a fedezet is, de remélhetőleg olyan helyen, ahol azok azon a darabka földön mégis egész tevékenységüket fejthetik ki és ehhez mért hasznót is látnak. Ezeknek a szegényebb társaknak legalkalmasabb valamely patak vagy folyó partján kiadni a részüket, ahol könnyű szerrel jutnak a sikeresebb műveléshez szükséges nagyobb mennyiségű vízhez. Nem tudunk e tekintetben egyebet is jobbat felhozni a bolgár kertészek példájánál, akik kiválóan alkalmas pontokon, 150-200 koronát is fizetnek évenként és holdenként bérösszeget és e mellett megvagyonosodnak. Célzerű volna az ilyen kertészetet minden alkalmas helyen meghonosítani és lassanként visszaszorítani nemcsak a bolgárokat, hanem a hitetlen is munkálkodni. Németországot és az északi államokat mi volnánk hivatva korai zöldeggel, főzélékkel és gyümölcsesellátni. Volna tér, volna fogyasztás, de ezideig csak panaszkodtunk, a helyett, hogy cselekedtünk volna.

Magyarországnak több millió hold területe bérleti kezelés alatt van. Ezek legtöbbje nagy- és középbirtok. Tebát ha ezt biztosítani tudjuk a népnek és az kifejtheti rajta tevékenységét, meggyőződésünk, hogy nem lesz sem kivándorlás, sem szocialdemokrata magyar földművelő. Ennyit pedig minden legesekélyebb megérőltetés nélkül meg lehet tenni. A birtok tulajdonosa mindig láthat és találhat akkora

erkölcsi és anyagi fedezetet egy egész község lakosságában, mint a leggazdagabb és rendezett viszonyok között élő magánbérlelőben. De szociális szempontból is kell, hogy birtokosaink elősegítsék a kisemberek jólétét czélzó földbérli szövetkezetek alakulását.

Akad majd a birtokosok között olyan is nem egy, aki látva a földre éhes szemeket, kétszeres árt kér a szövetkezeti bérlelőtől. Az igaz, hogy ezek többet fizethetnek, mint a cseledekkel, napszámossal dolgozó egyes bérli. Az ilyen esetekben számítnak mégis a Gazdaszövetség befolyásának érvényesítésére. Ezzel szemben másfelől hisszük, hogy a tulajdonosok részéről fokozott méltányossággal is találkoznak.

A faluból kivonuló emberáradatot leg-egyszerűbben azzal állíthatjuk meg és terelhetjük vissza, ha a népet kedvére való és hasznóhajtó foglalkozással látjuk el. A falvak elnéptelenedéséről szüntelenül irnak az ujságok; ezt kénytelen tapasztalni a birtokos is, aki nem kap még fölemelt bér mellett sem elegendő napszámot. A városok pedig, különösen a nagyobbak, soha nem tapasztalt arányban nőnek és a proletár elem egyre és ijesztő mértékben szaporodik. Utját kell ennek vágni, az bizonyos; és ha a bérli szövetkezetekkel csak részben is segítünk ezen, már nagyot haladtunk előre a társadalmi bajok megszüntetését illetőleg.

A nagy arányokban megindult parcellázási spekuláció, amely sok tekintetben többet árt, mint használ, meri újabb és terhes adósságokba kergeti a föld népet, mindenestre veszíteni fog vonzó erejéből, ha a Gazdaszövetség akciója szélesebb mederbe lép. A szövetkezeti bérletnek ugyanis lehet találni olyan formáját is, amikor a befizetett bérösszeggel együtt egy bizonyos idő elteltével a bérbe vett birtok a bérli kezére jut. Természetes, hogy így valamivel nagyobb bérösszeget fizetnek; de a czél, hogy a kisgazdák és a földművelő munkások könnyű feltételek mellett földhöz jussanak, el van érve. Egyéb óhajuk ezeknek pedig úgy sincs. A dolog anyagi részét illetőleg nem lesz nehéz találni olyan megbízható pénzintézetet, amely közreműködni hajlandó.

Hogy a szegény, földhöz ragadt emberek nem élnek vissza az adott jószággal, arra példát

is mondhatunk. Kecskemét városa évekkel ez előtt több mint száz családot telepített ki a homokra. Meg van velük elégedve; a fizetési részleteket, úgy tudjuk, pontosan teljesítik. A kalocsai keresztény munkásegylet 800 szegény családot juttatott földbérlethez és ezek között is nem is egy van, aki a bérösszeget, ha pérze akad, előre is lefizeti. A kötelességtudás mozgatja ám őket is.

A Magyarországon szétszórtan működő szerb földművelők szövetkezetei már több helyen bérelnek földet korlátlan felelőséggel, és akként nyilatkoznak, hogy ez igen kedvező rájuk nézve. Amit a szerbek megcsinálnak, arra a magyar is képes lehet. Az igaz, nálunk számítani kell arra is, hogy az embereket nehéz az együtt való munkálkodásnak, a közös cselekvésnek meggyerni, de ezen egy kis türelemmel és sok akarattal a magyarnál is segíthetünk. A szövetkezeti szellem egyre erősödőben van. Sok falu és még több ember gondolkozásmódját alakította ez már át. Az ilyen helyeken nem lesz nehéz a bérli szövetkezeteket nyíltba ütni. A czélravezető kezdeményezések után pedig ugyis tudjuk, hogy hasonló uton tömegesen szoktak elindulni.

A Magyar Gazdaszövetség az Alföld veszélyeztetettebb vármegyéiben, ahol a társadalmi hullámszél erősebb méretű, kezdi meg tevékenységét; és folytatja ott, amerre a talaj a cselekvésre alkalmasnak mutatkozik. Önzetlen munkásságától sokat várunk és hisszük, hogy ebben a felfogásunkban nem is lesz alkalmunk csalódnai. Cs. E.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

A gazdasági cselédfizetésrendezésről.

III.

A „Köztelek” ezidei 60. számában Erdős Béla olyan kérdést vetett fel, mely valóban megérdemli, hogy az illetékes tényezők és szakkörök a legkomolyabban foglalkozzanak vele. A kérdés lényege ez: Minő intézkedésekkel lehetne a gazdasági cselédek helyzetét

hogy ez alkalommal komoly segélynyújtásról beszél Pali gróf a fájdalmas köszvény érdekében.

— Kérlek tehát Pali, mond meg az igen egyszerű gyógyítást.

— Nem az enyém, — mentegetődzött Pali gróf — nem akarok kérkedni olyan tudománytal, ami a másé. Ismered a kőrispataki gyógyítót?

— Nem ismerem.

— Hírét se hallottad?

— Most hallom először.

— Csodálatos, — mondogatja Pali gróf, — nálunk minden külföldi kofa híres és a saját tudásainkat nem ismerjük, mert szerény emberek. Kérlek én mint legjobb barátod ajánlhatom neked a kőrispataki gyógyítót. Egyszerű ember. Durva, goromba, de a gyógyítása biztos a legrégibb hüléseknél is. A te csuszbantalmaddal négy hét alatt elbánik. Ugy jössz haza, mintha újra született volna.

Gyurka báró még most sem hitt az ismert humoros Pali grófnak. Elővette tárczáját és száz darab aranyról írást adott, ha a biztos gyógyítás bevált, de ellenkezőjére kötelezte Pali grófot, ha a kőrispataki gyógyító mit sem tud, akkor ő fizessen száz aranyat. Pali gróf igen szívesen aláírta. Aztán levelet írt a gyógyítóhoz, melyet átadott Gyurka bárónak.

Ezzel az ajánló levéllel felszerelve két hét múlva belépett Gyurka báró a kőrispataki gyógyítóhoz, kinek becsületes neve Marton Pétör vala, a nem becsületes nevét senki sem ismerte. Mindjárt a Pali gróf levelén kezdette. Azt adta át a kőrispataki gyógyítóknak.

TÁRCZA.

A kőrispataki gyógyító.

Ma a találmányok korszakában nincs olyan nap, hogy újabb sertésvészelleni szert fel ne találnának. Aztán nagy titokban tartják a nagyjelentőségű találmányokat mind addig, amíg ártalmatlansága ki nem tudódik és ártatlansága úgy a sertésvész ellen, mint a sertésvész mellett rövidesen beigazolódnak. Ezek után napirendre térünk és minden meg van bocsátva!...

Ezrével teremnek a filoxera elleni biztos szerek is, tanum rá a földművelési minisztérium rovarantani osztálya. Azok a szenvedélyes magyar királyi bogarászok már sok filoxeraelleni szer feltalálójának gyararzárták meg, hogy bogaruk van, de ezért feltaláló a feltaláló, hogy a magy. királyi bogarászok leszakvéleményezése után is reméljen. Hát remél is valamennyi, aztán keresi javítás útján tovább az érvényesülést, mely rendszerint nem azzal a gondolatcsomóval végződik, hogy a filoxerát elpusztítva a szőlősgazdákat holdogitssa, hanem, hogy egy-kétmilliót a találmányáért besöpörjön. Mert nincs olyan feltaláló, még ha szunyoghajszűrőről is van szó, hogy az egymilliócskánál alább gondolkozzék a jövedelemnél.

Ez alkalommal nem a jelen kor rohamosan haladó feltalálói akarok beszélni. Visszakalandozok az elmúlt század közepére, mikor a nemzet elnyomatása, utána pedig a kiegyezés, a magyar világ következt. A magyar ruha egyszerre divatos lett az egész ország-

ban, még a legtávolibb részében, Háromszék-megyében is. Mindenki viselte, aki viselhette. De akadt olyan is, akinek minden arravaló törekvése kárba vészett, hogy feszes magyar ruhát öltön. (Itt azonban egy tisztességes kijelentéssel tartozom az olvasónak. Jobb, ha tudja, mintha eltágadom, hogy ez a gyógyítási história valóban megtörtént és én a kegyelet érzetében minden szereplő neve helyett egy másik nevet hazudok, különben ránczba szedik az eszemet a még élők és emlékezők. Ezeket megvallom és a hazudott nevekkkel elkezdem az igaz históriát.)

A kőrispataki grófnak soha semmiféle elődje nem öltözött fényesebben, mint a jószívről és kedvelt humoráról híres Pali gróf, mikor diszmagyarjában Pesten a Hatvani-utcán végiglépkedett. Szép ember volt, de a ruhája is gyönyörű volt. Így találkozott Gyurka báróval, egyik erdélyrészi mágnásbarátjával, akinek éppen az vala a legnagyobb baja, hogy feszes magyar ruhát nem viselhett. Nem azért nem viselhett, mintha pecsovics lett volna, sem pedig azért, mintha ruhája nem lett volna, hanem azon egyszerű oknál fogva, hogy a csusz bántotta, a feszes nadrág felhuzásánál a görcs a lábát összehuzta, a hosszuszárú magyar csizmát pedig nem buzhatta fel, hogy a lábujjai össze ne kuczorodtak volna. . . Ez valami rettenetes fájdalom vala a hétrébás kuruczknak. Ezt Pali grófnak is elpanaszolta.

— Igen egyszerű a gyógyítás, — biztatta Pali gróf a panaszkodót.

Gyurka báró ránézett, mert ismerte a Pali gróf tréfáit, de arczáról azt olvasta le,

70.
olyann
szívesen
kenyeré
sége s
delkezz
hosszah
igénytel
T
urral,
hiányán
nyok,
családja
amelyek
akár ug
tenek, a
ségben
gazdasá
Ak
Erdős u
mindenk
utján is
eszközök
nézve a
nyekhez
Erd
a cseléd
sági szá
és rokka
kötelező
javaslat
a kötelez
komoly
kötelező
lenül kiv
juk, hogy
tott alak
szenvvel
előnyökk
munkás
suk költs
biztosítot
tásba és
csekély é
felelően g
essenek h
A k
esetében
hogy ann
nyomaszt
A b
ben szeré
Mar
székely v
arczáról r
ben csak
H
meg is g
ha tiszte
meg, kö
kám bá
Mart
gatta cser
játék, min
bárhozoz
Be i
végére. O
kerültek h
Gyurka bá
hol is fáj
kijelölte a
nyiról lefe
Ekko
Están hoz
szakadt, a
két óriási
gyűrődés
gezve.
—
mákba!
közbe egy
munkának
— M
rosszat se
— N
förméd re

olyanná tenni, hogy elegendő számu ember szivesen legyen kész mint gazdasági cseléd kenyerét megkeresni és így a gazdaságok elégséges számu állandó, jóakaratu cseléddel rendelkezzenek? Mután ezzel a kérdéssel már hosszabb idő óta foglalkozom, legyen szabad igénytelen nézetemet néhány sorban előadnom.

Teljesen egyetértek abban Erdős Béla urral, hogy a megfelelő gazdasági cselédség hiányának egyik főoka a kedvezőtlen viszonyok, melyek között a gazdasági cselédek családjaikkal együtt legtöbb helyütt élnek és amelyekből lehetőleg szabadulni igyekeznek, akár úgy, hogy önálló kisgazdaságokat létesítenek, akár pedig úgy, hogy napszámos minőségben hazai vagy külföldi ipari, néha mezőgazdasági munkatelepekre vándorolnak.

Abban is teljesen igazat kell adnom Erdős urnak, hogy a vázolt baj orvoslását mindenképen, esetleg a közhatalom intézkedései útján is meg kell kísértenünk. Az alkalmazandó eszközökre, a teendő intézkedések tartalmára nézve azonban már egészen eltérő eredményekhez jutottam.

Erdős ur a fennálló bajokon első sorban a cselédek szerinte elégtelen díjazásának hatósági szabályozásával, egy korpóllék-rendszerrel és rokkantbiztosítással egybekötött bérminimum kötelező megállapításával kíván segíteni. Ezen javaslatból szerény véleményem szerint csupán a kötelező nyugbérbiztosítás az, mely valóban komoly meglátolást érdemel. Az általánosan kötelező rokkantbiztosítás behozatalát feltétlenül kívánatosnak kell tartanunk, mikor látjuk, hogy az a jelenlegi, az önkéntességre alapított alakjában nem terjed kellően, sőt ellenszenvvel találkozunk, holott megmérhetetlen előnyökkel járna az, ha a mezőgazdasági munkáscsaládok előregedett tagjai a fentartásuk költségeinek megfelelő összegeket állandó, biztosított járadék alakjában hoznák a háztartásba és nem lennének arra utalva, hogy csekély értékű alkalmi kisegítő munkájuk megfelelően gyenge kerasménye mellett is terhére essenek hozzátartozóiknak.

A kötelező nyugbérbiztosítás kimondása esetében csupán arról kellene gondoskodni, hogy annak költségei ne terheljenek egyeseket nyomasztóan és aránytalanul.

A bérminimum kötelező kimondása ellenben szerény véleményem szerint nemcsak célra

nem vezető, de egyenesen elhibázott intézkedés lenne, különösen ha az törvényhatóságok szerint külön-külön történnék. Sok évszázad tapasztalata mutatja, hogy a munkabérek összegét épp oly kevéssé lehet hatósági intézkedések által megszabni, mint az élelmi szerek árát. Ebben már a munkaalkalmak keresletének és kínálatának eredője batároz.

Semmi sem bizonyítja azonban a javasolt intézkedés meddőségét inkább, mint az a körülmény, hogy állandó gazdasági cselédek hiánya (meg is fordíthatjuk: gazdasági cselédek állandó hiánya) miatt ott is ugyanazok a panaszok hangzanak, ahol a cselédek fizetése jelentékenyen nagyobb, mint az Erdős Béla vidékén szokásos, sőt az általa javasolt javított bér is. Példaként a Torontálmegye nagybecskereki járásában szokásos cseléddíjazást fogom Erdős ur „javított” díjazásával szembeállítani. A természetben adott szemeseke fajsúlyának, valamint az összes természetbeni szolgáltatások értékének kiszámításánál az egység kedvéért Mühoffer Sándor „A mezei munkáviszonyok hazánkban” című könyvének 74. lapján felvett számokat veszem alapul:

I. Az Erdős által ajánlott díjazás: készpénz 70 K, 14 hl. rozs 98 K, 5 hl. buza 46 korona 80 fill., 2 hl. árpa 1088 K, 24 kg. só 288 K, 3 kg. petroleum 126 K, 1¹/₄ hold föld használata 40 K, 1 db tehéntartás 40 K, összesen 309 K. 82 f.

II. A nagybecskereki járásban szokásos díjazás: Készpénz 144 korona, 1440 hl. buza 13478 K, 720 hl. tengeri 4493 K, 5/8 hold föld használata 2625 K, 1 db. tehéntartás 40 K, 1 db kocsztartás legelőn 12 K, összesen 401 K. 90 f.

Mindkét számhoz hozzá kell még adni a lakás-és tüzelőanyag minimális értékeként 40 koronát; így a gazdasági cseléd díjazása Erdős ur eszménye szerint kerek számban 350 K-áttenne. A nagybecskereki járásban ellenben már ma is 440 koronát tesz ki évenként. De még nagyobb a különbség, ha tekintetbe vesszük a nagy arányt, melyben a 12 koronánál rendszerint mégis csak drágább buza a nagybecskereki járásban a cselédbérekben szerepel, továbbá a torontáli földeknek az átlagot messze meghaladó hozadék és bérértékét, mely a cselédeknek átengedett haszonterületek és legeltetési

jogok érték meghatározásánál szintén figyelembe veendő.

Ennek dacára a nagybecskerekvidéki gazdasági cseléd semmivel sem buzgóbb a más vidékinél; egy-egy állomáshelyhez pedig itt is többnyire csak az ragaszkodik, aki már oly gyenge, hogy másutt nem igen kapna új munkaalkalmat.

Am ennek dacára azt mondom én is: igen, a közhatalomnak közbe kell lépnie a gazdasági cselédek életviszonyainak állandó orvoslása végett, de csak oly intézkedésekkel, melyek valóban általános, pozitív eredményekre, nem pedig csupán kijátszásokra és surlódásokra vezethetnek.

A gazdasági cselédek elégedetlenségének főoka nem díjazásuk csekélyisége. Ebben a tekintetben sok helyt jobban állnak, mint akár-hány kisbirtokos. Hanem főként azért elégedetlenek, mert életük sivár, kedélytelen, nincs otthonuk, melyben valóban otthon lehetnének, családjukkal nem tölthetnek még néhány órát sem egészen maguk között, gyermekeik előtt nem látnak más jövőt, mint ismét az övékhez hasonló tengődést.

Ma a gazdasági cselédnek az ország legtöbb részében *nincs emberhez méltó lakása*. Két, sőt több béres-család szorul össze egy szobában. Hogy egy ily helyiségben kijelölt búvóhely otthonnak a legjobb akarattal sem tekinthető, hogy az tiszta, kedélyes családi élet színterét nem képezheti, azt nem kell fejtegetnem, azt mindenki be kellene, hogy lássa, még ha nem is fejtették volna ki már hivatott gazdasági írók.

Az így elhelyezett cselédnek azonban nemcsak helye nincs, ahol magát néha szabadon, otthon érezhetné; ideje sincs erre. Munkarend a legtöbb gazdaságban ismeretlen fogalom; teljesen az alsóbbrendű ispánok önkényétől függ, hogy a béres nap-nap után raggettől estig üdülés nélkül dolgozzék-e, vagy elmehessen vasárnap délután a kocsmába.

De ha a gazdasági cseléd oly kevéssé rendelkezik idejével, családja sem szabad. A béresnéket a földbirtokok, bérlők, tisztartók sokhelyt háztartásaikban ingyenes robotmunkákra kényszerítik, ezáltal még abban is akadályozzák, hogy „lakásaikat”, maguk és férjük, gyermekeik ruházatát tisztán, rendben tartsák, férjeiknek izletes ételt főzzenek.

Marton Pétör elolvasta. Irástudó löfejes székelly volt, de amit olvasott, azt ugyan az arczáról meg nem tudta Gyurka báró. A levélben csak az vala:

Halloz-e Pétör! Engemet megkinozál, de meg is gyógyítál. Ezt a levélvívő Gyurka bárót ha tiszter megkinozod is, de egyszer gyógyítsd meg, különben elottom a gyertyádót. Száz karikám bánja. Pali gróf.

Marton Pétör ravasz mosolylyal mondogatta csendesesen a bajusza alól: hiszen gyerekjáték, minek gurikázik. Majd oda szólt Gyurka báróhoz: lépjek bennebecse! . . .

Be is mentek a folyosón, hátra a ház legvégére. Ott is valami pálinkafőző helyiségbe kerültek be. Marton Pétör fürdőre készítette Gyurka bárót, hanem elébb megtapogatta, hogy hol is fáj? . . . A Gyurka báró jajgatása szépen kijelölte a fájdalmat. A térden felül egy arasznyiról lefelé a körömhegyig mind jajgatós vala.

Ekkor kiszólt a gyógyító az ajtón, hogy Están hozza be a csizmákat. Están, egy tagbaszakadt, a sorozáshoz közeledő ifju be is hozott két óriási vadászeszímát, amelyek a visszagyűrődés ellen oldalait fatuskóhoz valónak szegzeve.

— Dugja bele a két lábát a csizmákba! — biztatja Gyurka bárót a gyógyító s közbe egy széklet adott, hogy neki ülhessen a munkának.

— Mit akar?! . . . — kérdezi Gyurka báró rosszat sejtve.

— Ne kérdezzen! hanem mozogjon! — förmed reá a gyógyító erélyesen.

— Ez ellen protestálok! — kiáltja Gyurka báró fölemelkedve.

— Hát ez mit povedál? — kérdezi a drótosoktól tanult tót szóval fától a gyógyító, aztán recsegősön rázördít a fiára: — hozd a csapató fát Están!!

A legény ugyancsak sebesen szedi hosszú lábait. Mindjárt visszatér egy karóval, amely elég száz ember agyonütéséhez. Ugy áll az ajtóban a karóval, mint egy gárdista.

— Hallod-e Están! — recseg a Marton Pétör hangja, — én itt semmiféle urat nem ismerek, csak betegét. Ha ez a beteg nem engedelmes, minden intésemre egyet huzz rá, de ne tréfából, mert kitekerem a nyakadat édes fiam!

Most Gyurka báróra került a sor.

— Dugja bele a beteg két lábát a két csizmába!

Gyurka báró belátta, hogy itt nincs tréfa. Beleköltözött két lábbal az óriási lovageszímába. Ekkor a hátához pompás támasztékot hoztak és lekötözték a székhöz, nehogy elszókhessen.

Están újra megkapta az utasítást, hogy ha a beteg megmozdul, egyet olyat üssön a fejére, hogy a lába sohase sántuljon meg kétszer. Ekkor a gyógyító székelly valami jó illatu meleg szeszt hordott a Gyurka báró lábaira a rettenetes nagy csizmaszárakba és addig hordotta, amíg meg nem telt a két csizma szára.

Gyurka báró káromkodott volna, de az a butaképu Están mellette állott a karóval. Ugy gondolta, hogy ezek az örültek még agyon is

ütik lelkifurdalás nélkül. Nem látja senki. . . Ez a Pali gróf lelketlen tréfája. Most spirituszban főzeti meg egy vad székellyel, akit körispataki gyógyítónak nevezett. Az erős borsikafenyőből főzött szesz elkábitotta közbe Gyurka bárót és elaludt. Csak akkor ébredezett fel újra, mikor a két székelly, az apa és a fiu hidegvizes kenderlépővel dörzsölték a testét kegyetlenül. Még a vér is kibuggyant utána, de azok a kegyetlen emberek nem hallgattak sem kérésre, sem káromkodásra. Dolgoztak . . .

Később már megszokta Gyurka báró a szerencsétlen állapotot, a kínzást. A harmadik héten jól esett a borsikafenyőspirituszfürdő, a kenderlépő karczólása sem fáj, hanem csiklandozta, pedig hidegvizes vala. Négy hét után a kapun kívül tették Gyurka bárót és becsukták utána a körispataki gyógyműhelyt. Mintha a hűlést teljesen elvették volna, egészségesen utazott Pestre, hanem ott csak az eredménynei dicsekedtek, a körispataki gyógyműhely fájósabb titkaival sohasem hozakodtak elő egymás előtt. A gyógypénzt pedig mind a kettő megfizette busásan.

Napjainkban „Székely mentőszese” hangzatos czímen árulják a patikában a Marton Pétör borsikafenyőszeszét, de ha most Pétör bá feltámadna és a használati utasítást elolvassná, a fejét menten megüttetné egyszer az orvosnak, hogy a lába kétszer meg ne sántuljon. Hiszen azt a híres közszevényelleni orvosságot még csak csizmaszárba sem töltik, mint a Pali gróf idejében, pedig annak az a módja! . . .

Péterfy Tamás.

Ez utóbbi hiányon ugyan sok munkaadó úgy segít, hogy pálinkát ad cselédjének a bér kiegészítésére, vagy külön kegyajándékként. Az egyéb díjazás ugyan mindkét esetben aránytalanul alacsonyabb szokott lenni; az ily kedvezést igen drágán szokták a cselédnek beszámítani.*)

Pedig ez a helyzet tisztességes gazdaságokban is fennáll. A lekiismeretlen uszorgazdákodók és uszorás ispánok üzemeit, a cselédek megsarcizolását, élelemjárandóságuk mennyiségének vagy minőségének alattomos leszállítását, az igazságtalan haszon céljából tett bérlevonásokat nem is vettem figyelembe.

Egy további hiány, melyet ugyan a mai — mondjuk ki a szót — silány gazdasági cselédek nagy része nem is érez, de amely nyomasztó éppen azokra a gazdasági cselédekre nézve, akiknek szaporodása a legnagyobb mértékben kívánatos, az értelmesekekre és törekvőkre nézve: a gyermekek iskoláztatásának nehézsége. A tanyákon külön iskolák a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak; de a falusi iskolától is oly messze vannak a tanyák, hogy a mindig nagyszámu iskolaköteles gyermekek ezekről csak szép időben gyalogolhatnak be a falusi iskolába, ahova már kifáradva érkeznek. Így nem képesek kellőképen követni a tanítást, kissé rosszabb időben pedig már kimaradnak az iskolából, melytől csakhamar elszöknek. Ez annál könnyebben történik, mert szüleik sem érnek rá iskolába járásukat ellenőrizni.

Farkas Geiza dr.

(Vége következik.)

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

A táplálás hatása a növendékmarha fejlődési irányára.

I.

Az állat tudvalevőleg két tényezőnek köszöni jellegét, u. m. az öröklésnek s azon külbefolyásoknak, melyek a növekedés alatt hatnak rá. Az öröklés fontosságát elismerjük azzal, hogy a növendékállatnál igen nagy súlyt fektetünk a származásra, mert a mindennapi tapasztalás bizonyítja, hogy jó utódok csak jó szülők után keletkeznek. A telivércsikőárveréseken pl. nem egyedül a forma indítja a vásárlót arra, hogy egyes csikókért mesés árakat fizessen, míg más ugyanoly fajtájú csikóknak alig akad gazdájuk; vagy aki tehenészet számára bikát megvásárolni, az szintén nem éri be azzal, hogy az eladásra felállított állatokat tisztán csak formailag hasonlitsa egymással össze, s hogy a legtetszősebbet válassza ki közülök, hanem azonkívül érdeklődik azok származása, s különösen anyáik tejelő képessége iránt, s esetleg enged valamit a

* Aki ezen állapotok iránt bővebben érdeklődik, azt Mihoffer, Eeseri, Gaál e szakba vágó jeles munkáira kell utalnom.

forma tetszetőségéből, ha a jobb származás helyreüti azt; vagy midőn 1873-ban egy amerikai gazda közel 200,000 koronát (8120 angol fontot) adott egy shorthorntehénért, akkor szintén nem egyedül a formát fizette azzal, hanem a származást is, s így még több példával megvilágíthatnánk azt, hogy az állat értékének egyik alapját a származás veti meg.

Azonban a származás egymaga még nem dönti el az állat leendő jellegét, hanem a külbefolyásoknak, nevezetesen az éghajlatnak, a vidék alakzatának, a gyakorlásnak s a táplálásnak is van szerepe annak mikénti kialakulásában, mert mit használ a legjobb származás, ha kedvezőtlen körülmények között neveljük föl az állatot, ha meg nem felelő éghajlat vagy vidéki alakzat közé juttatjuk azt, vagy ha a gyakorlás és táplálásban követünk el hibákat. Erről is át van hatva az értelmes tenyésztő, s ezért mielőtt idegenből szerezne be tenyészanyagot, jól meggondolja azt, hogy mennyire képes azon igényeket kielégíteni, amelyeket az óhajtott fajta a külbefolyások iránt támaszt; azon tényezők közül pedig, melyeket a külbefolyások gyűjtőneve alatt szokás összefoglalni, egyik sem oly hatásos, mint az, mely a növekedés alkalmávali táplálásra vonatkozik. Így pl. hogy az egyik vidéken kicsi, a másikon nagy a marha, a vidékek eltérő takarmányviszonyától ered, s azt is tudja mindenki, hogy a mostoha vidékről származó marha u. ódai nagyobbra nőnek, míg ellenben a gazdag vidékről származóit eltörpülnek, mihelyt ellenkező takarmányviszonyok közé kerülnek, valamint, hogy az igénytelenség s annak ellentéte: a követelő természet is a növekedés alkalmávali táplálástól származnak.

Eddig még nem tették a táplálásnak az állati jelleg mikénti kialakulására gyakorolt hatását pontos mérések tárgyává, s ezért inkább csak hozzávetőlegesen tudjuk azt, hogy a növekedés alkalmával belterjesen táplált állatnál egészen más testarányok fejlődnek ki, mint az olyannál, mely külterjesebben neveltetik fel. Újabban azonban Fischer hallei tanár kísérletezik e téren, s miután tudtukkal ez az első eset, hogy éveken keresztül folytatott pontos mérésekkel számon tartják egy a felietett takarmányt, valamint a kísérleti állatok testarányainak fejlődési irányát, czélszerűnek véljük Fischernek*) eddigi eredményeit a következőkben ismertetni.

Kísérleti anyagul a következő borjúk szolgáltak:

1. Két ikerborjú, tehát oly állatok, melyekről feltételezhető, hogy egyedi eltérések alig voltak közöttük, mert az ikrek rendszerint megegyeznek egymással. E borjúknál tehát megbízhatóbb eredményhez kellett az eltérő táplálásnak vezetni, mint hogyha azok bár ugyanolyan fajtájú, — a jelen esetben vézermars — de nem ugyanazon szülőktől, vagy ha ugyanazon szülőktől, de eltérő időben származtak volna. A borjúk 1902 november 9-én születtek, s anyjuk a leesést követő napokon,

*) Fühlings Landw. Zeitung 1904—1905. évf.

tehát meddő állapotban 540 kg. élősúlylyal bírván, a következő év nov. 9-ig 3177 kg. tejet adott. A borjúk közül az egyik, melyet ezután római I-el fogunk jelölni, 33.5 kg., a másik (II.) 30 kg. súlyu volt, s 6¹/₂ hétig egészen egyformán táplálva, most az I-es 68, s a II-ös 66 kg.-ot nyomott, ezzel is dokumentálva azt, hogy a szülők egyenlő takarmányértékesítő képességgel ruházták fel őket, mert az újdonszült korbéli súlykülönbséget fönnállott még 6¹/₂ hét múlva is. Ezután azonban eltérően táplálták a két borjút, még pedig úgy, hogy az I-es több szalastakarmányt, de kevesebb abrakot, míg ellenben a II-ös kevesebb szalastakarmányt, de több abrakot kapott.

2. Egy angeli borjú (III.), mely 1902 okt. 10-én születvén, 2 napos korban 35 kg. súlyu volt. Az anyáról csak annyit említ Fischer, hogy a második hasasságának előrehaladottabb állapotában 430 kg. élősúlylyal bírt s hogy bár az angeli egyoldaluan tejelő marha, de a kérdéses tehén elég jó husformát is mutatott, azonban nem annyira, mint az előbbeni vézermarsi tehén, mert ezen utóbbi fajta kitünően egyesíti a tejelést a hustermelőképeséggel, míg ellenben az angeli marhánál hátrébe szorul a hustermelőképeség. Végre:

3. Egy szimmentháli borjú (IV.), mely 1903 jan. 4-én 40 kg. élősúlylyal született. Az anya egy széles és mély, tehát jó husformájú, de aránylag kistestű tehén, mert élősulya előrehaladott vambességi állapotban csak 600 kg. volt. A két utóbbi borjú hasonlóan tápláltatott, mint a II. számú s így tulajdonképen csak az I. számú neveltetett fel külterjesen, míg ellenben a II., III. és IV. számú belterjes felnevelésben részesült.

E 4 borjút illetőleg, melyek mind üszök, két dolgot óhajtunk a következőkben részletesebben megbeszélni, nevezetesen előbb a táplálást s később a testarányok mikénti kialakulását, mindkettőt azért tartván becsesnek, mert eddig még senki sem kísérletezett úgy, mint Fischer, aki kezdettől fogva végig mindig pontosan kimérte a takarmányt, még a szalmát is s azonkívül pontosan megállapította az állatok testméreteit úgy az egy, valamint a két éves korban, illetőleg a kísérlet végén. Lássuk tehát előbb a takarmányfogyasztást, mely évnegyedként a következő volt: („A” táblázatot lásd az 1493. oldalon fönt.)

A 8-ik negyedét illetőleg megjegyezzük, hogy az nem volt teljes, mert Fischer félbeszakította e negyedben a kísérletet az I. és II-nél 37, a III-nál 65 nap múlva, sőt a IV-nél már a 7-ik negyed 72-ik napján.

Fischer kiszámította a fentebbi adagok táptartalmát, de miután számításait a régi alapon eszközölte, míg ellenben mi a Kellner-féle keményítőértéket fogadtuk el, szükségesnek láttuk a számításat újra megejteni, miáltal több tekintetben egészen más eredményhez, s más következtetésekhez jutottunk, mint Fischer. Az alábbiakban mellőzzük tehát Fischer számait, s részben mellőzzük az azokra alapított következtetéseket is, s tisztán csak a mi számainkra fogunk építeni. Ezek szerint pedig foglaltatott

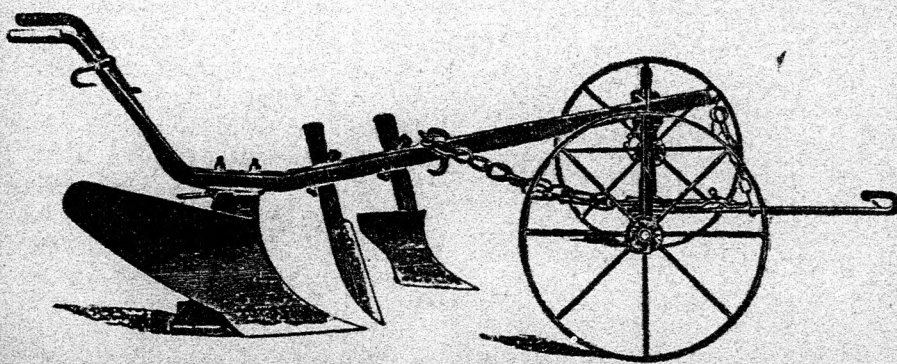
ACZÉLEKÉK

ajánlom a legjobban bevált szerkezetű teljesen aczél anyagból, pánczél aczél-kormányokkal, tégelyaczélből készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES** és **TÖBBVASU EKÉMET**, valamint talajmívelő eszközeimet **TELJES SZAVATOSSÁGGAL** olcsó ár és kedvező feltételek mellett

BÄCHER RUDOLF

KIZÁRÓLAGOS
EKÉGYÁRA

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.
Magyarorszáni vezérkényviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

A) táblázat

Évnyegyed	Borju	Tej	Lej. tej	Lennágliszt	Buzakorpa	Zab	Földidő-pogácsa	Luczerna-szóna	Hozszalma
		k i l o g r a m m							
1.	I.	529	9	8.4	22.5	22.5	2.75	34	—
	II.	664	21	9	22.5	22.5	5.5	22.5	—
	III.	761	—	4.25	8.5	8.5	—	8.5	—
	IV.	910	—	—	—	—	—	40	—
2.	I.	—	260.5	11.4	45.5	45.5	—	217.5	—
	II.	—	628.5	20.5	152.5	49.5	—	89.5	—
	III.	165	492	20.25	118.25	45.5	—	75.5	—
	IV.	100	540	13.5	149.5	66.5	—	93	—
3.	I.	—	165	10.25	45.5	45.5	—	384	25
	II.	—	493.5	13.5	195	84.5	4.5	110.5	—
	III.	—	608	15.5	173.75	75	—	96.5	—
	IV.	—	120	4	265	91	32.5	136.5	—
4.	I.	—	—	—	56	26	—	5.0	92
	II.	—	—	—	320	78	46	162.5	—
	III.	—	73.5	2.0	275.5	91	36	188.5	—
	IV.	—	—	—	364	21	45.5	238.5	—
5.	I.	—	—	—	53	—	—	524	121
	II.	—	—	—	362	—	45.5	301.5	—
	III.	—	—	—	364	14	45.5	254	—
	IV.	—	—	—	334	—	45.5	364	—
6.	I.	—	—	—	45.5	—	—	497	136.5
	II.	—	—	—	318.5	—	45.5	364	—
	III.	—	—	—	330.5	—	45.5	369	—
	IV.	—	—	—	345	—	45.5	390.5	—
7.	I.	—	—	—	47.5	—	—	540.5	190
	II.	—	—	—	362.5	—	45.5	431.5	—
	III.	—	—	—	378.5	—	45.5	396	—
	IV.	—	—	—	330	—	36	333	—
8.	I.	—	—	—	75.5	—	—	145	154
	II.	—	—	—	190	—	18.5	152	—
	III.	—	—	—	302	—	32.5	249.5	—

Az évnyegyedenkénti gyarapodás tehát a következő (kg.):

	I.	II.	III.	IV.
1-ső negyed	48	65	56	50
2-dik "	49	72.5	82	60
3-dik "	59.5	74.5	59.5	88
4-dik "	37	40.0	32.5	77
5-dik "	36.5	43	42	72.5
6-dik "	36.5	49	41	57.5
7-dik "	20	32	30	35
8-dik "	10	14	12	—

Ezen adatok segélyével most már kiszámíthatjuk, hogy mennyi táplálóanyagot kaptak a borjuk évnyegyedenként 1000 kg. élősulyra s naponta (kg.):

Évnyegyed	Borju	Szárazanyag	Fehérje	Keményítő-érték
		k i l o g r a m m		
1.	I.	27.2	5.0	23.2
	II.	26.9	5.5	23.1
	III.	20.6	4.8	22.1
	IV.	24.4	5.4	23.9
2.	I.	30.4	3.4	13.5
	II.	27.1	4.4	16.2
	III.	23.9	3.9	15.2
	IV.	31.1	4.8	18.6
3.	I.	30.2	2.7	11.0
	II.	21.1	3.0	12.0
	III.	19.8	3.0	11.5
	IV.	26.3	3.5	14.1
4.	I.	29.7	2.1	8.5
	II.	21.7	2.8	11.3
	III.	20.8	2.7	11.1
	IV.	18.7	2.9	10.8
5.	I.	26.1	1.7	6.9
	II.	21.0	2.7	9.9
	III.	22.2	2.8	10.4
	IV.	19.7	2.4	8.6
6.	I.	22.1	1.4	5.7
	II.	19.4	2.3	8.4
	III.	21.2	2.5	9.2
	IV.	17.5	2.1	7.5
7.	I.	23.1	1.3	5.7
	II.	20.0	2.3	8.5
	III.	20.2	2.4	8.4
	IV.	18.2	2.1	7.8
8.	I.	26.4	1.5	7.0
	II.	20.1	2.4	9.1
	III.	20.0	2.4	9.0

a fentebbi adatokban átlagos összetételű takarmányokat föltételezve:

Évnyegyed	Borju	Szárazanyag	Igazi fehérje	Keményítő-érték
		k i l o g r a m m		
1.	I.	143.4	26.4	122.1
	II.	154.4	31.9	141.4
	III.	118.9	27.8	127.8
	IV.	145.4	32.5	142.6
2.	I.	295.0	33.5	131.0
	II.	326.6	53.4	195.1
	III.	288.7	47.4	184.2
	IV.	342.0	53.3	204.3
3.	I.	445.5	40.2	162.3
	II.	396.5	57.2	226.1
	III.	367.5	56.5	214.5
	IV.	467.5	62.1	250.6
4.	I.	567.4	39.4	164.1
	II.	522.4	63.9	271.8
	III.	475.6	62.7	254.1
	IV.	574.3	74.3	275.4
5.	I.	187.3	38.7	155.7
	II.	607.0	76.6	276.1
	III.	581.0	74.7	274.5
	IV.	634.9	77.2	276.6
6.	I.	571.5	36.4	147.7
	II.	621.4	75.4	269.3
	III.	635.9	77.0	275.9
	IV.	666.5	80.1	287.8

Évnyegyed	Borju	Szárazanyag	Igazi fehérje	Keményítő-érték
		k i l o g r a m m		
7.	I.	655.3	39.5	163.9
	II.	716.0	84.6	305.4
	III.	674.0	80.7	281.1
	IV.	596.9	71.2	260.6
8.	I.	318.4	18.1	85.1
	II.	308.5	37.5	139.2
	III.	499.7	61.4	225.7

Ezen táblázat adatai azonban kevésbé alkalmasak arra, hogy egymással összehasonlítsuk, mert a borjuk nem voltak ugyanazon évnyegyedekben egyenlő súlyúak. Ezért nagyon kívánatos, hogy adatainkat egységes élősulyra, nevezetesen 1000 kg.-ra számítsuk át, mely célból azonban előre kell bocsájtanunk a borjuknak az egyes évnyegyedeket követő első napján megállapított élősúlyát, mely a következők találatott (kg.):

	I.	II.	III.	IV.
ujdonszült borju	33.5	30	35	40
1/4 éves	81.5	95	91	90
1/2 "	130.5	167.5	173	150
3/4 "	190	242	232.5	238
1 "	227	282	265	315
1 1/4 "	263.5	325	307	387.5
1 1/2 "	300	374	348	445
1 3/4 "	320	406	378	480
2 "	330	420	390	—

E számok szerint az első évnyegyedben meglehetősen egyenlően tápláltattak a borjuk, míg ellenben később folyton mostohabban bántak az I-es borjuval, azaz bár több szárazanyagot, de kevesebb fehérjét s keményítő-értéket adtak neki, mint a többinek, mely utóbbiakat — szándék szerint — egészen egyenlően kellett volna táplálni, ami azonban kivihetetlen azért, mert előre nem ítélt meg, hogy mennyit fognak a borjuk gyarapodni, s ha gyakoribb mázsálásokkal egyensúlyban igyekeznünk is a takarmányt az élősulylyal tartani, de teljesen nem érjük azt el, s így kell, hogy az egyes évnyegyedek átlagos táplálásában eltérések támadjanak, melyek azonban a jelen esetben nem oly nagyok, hogy nagyjában nem mondhatnánk azt, miszerint a II., III. és IV-es borjuk egymáshoz hasonlóan s mindenesetre jobban s töményitettebb alakban lettek táplálva, mint az I-es borju. *Cselkó István.*

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

A magyar komlóművelésről. Irta: Cséser Lajos gazdasági vándor szaktanár. Most jelent meg az Erdélyi Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatának kiadásában*) Cséser Lajos komló-termesztési szaktanár által írott könyvecske. Örömmel olvastam, mert abból nemcsak arról győződtem meg, hogy írójának szaktudása helyes irányban és teljes szakértelemmel képes irányítani a hazai komlóművelést, hanem arról is, hogy eddigi működése már eddig is nagyarányú fejlődésre vezetett. Évszázadok kellettek hozzá, hogy Magyarország komlótermesztése a millenáris évekig 500 kat. holdnyi területre szaporodjék. A III. országos gazdakongresszusor, a gazdatársadalom kifejezett óhajására a földművelésügyi miniszter a könyv íróját nevezvén ki komlótermesztési szaktanárrá, 8 évi működése alatt a komlóskertek területe a múlt évig 1100 és a jelen évvel közel 1500 holdra szaporodott, tehát az eddigi háromszorosára!

De a tartalomjegyzékére hacsak egy pillantást vetünk is, látni fogjuk, hogy figyelme mindenre kiterjedt, mire nemcsak a természeteknek, hanem minden érdeklődőnek szüksége lehet. A bevezetésben a komló történetét, hazánk komós területét, a komló helyzetét a mezőgazdasági üzemből tárja elénk. Az I. fejezetben a komlónövényről és életéről nyújt felvilágosítást, hol növénytanilag ismertette, a komlótozokat igen sikerült képekben és rajtokban szerint számos helyen ismerteti és helyes tanácsot ad a fajták megválasztására, hazai viszonyaink tekintetbe vételével. A II. fejezetben a komlóskert telepítéséről, világos és könnyen érthető modorban leírja a hazai telepek helyét, szántóföldi és kerti termesztését, égtáji, magassági fekvését. A talaj, talajelőkészítés, talajjavítás, beosztás, tenyésztés, ültetés, komlódugvány, karósmivelés, sodronymivelés különböző rendszerei szóval és képekben igen praktikusnak vannak bemutatva és a telepítési költségek hazai adatok alapján egybeállítva.

A III. fejezetben a tavasztól ősziig való komlómunkák megismerését szintén könnyen érthetővé teszi jól válogatott rajzokkal is; megismertetvén a nyitás, metszés, fejmetszés, csapmetszés, őszi metszés többféle módjait. Figyelmeztet a vadkomlóra, folytatólag dugvány-szedés, fészektárgyázás, karózás, vezetőzsineg, indanevelés, nyári munkák ismertetése után az állati kártéveket ismerteti szintén rajzban is, a védekezés módjait is feltárva és a növénybetegségeket s egyéb kártételeket is felsorolva. A költözés, lombozás, hegyelés, töltögetés módját előadva, táblázatban állítja elénk az évi munkaköltséget.

A IV. fejezetben a komlóskert trágyázását ismerteti.

Az V. fejezetben ismerhetővé teszi világos előadásával a komlótozoz érettségét; a szedés és szárítás körüli eljárást részletezve bemutatja

*) Megrendelhető az Erdélyi Gazdasági Egyesület pénztáránál Kolozsvár, 1 kor. beküldésével és a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

a természetes és mesterséges szárítókat rajzokban is, mindenből a legjelesebbeket.

Végül a termés eredményekről hazai adatok alapján nyújt táblázatokat.

A könyvet figyelemmel átolvasva, érdekel várjuk a végsőben kiadásba helyezett második, erősen bővített kiadást, amelyre valóban szükségünk van.

Midőn ezen könyvecske gyakori olvasását minden természetnek melegen ajánlom s minden érdeklődő figyelmét rá felhívni szerencsém van, engedje meg az Erdélyi Gazdasági Egyesület, hogy ugy a magam részéről, mint sok természet részéről nyilvános köszönetemet nyilváníthassam azért, hogy egy valóban szükséges tartalmu könyvvel szaporította gazdasági irodalmunkat.

Imreh Lajos.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

395. kérdés. 1903-ban lépfene ütött ki szarvasmarhaállományunkban és mire az állatorvos kijött, 3 drb elhullott. Az állatorvos Jenner-Pasteur-féle Rapid-szerűmentelt ojtotta be az állományt, mire 5 napon belül még 12 drb állat hullott el, mint utólag kitűnt azért, hogy csak egy negyedrészt főcsikendezte be az előírt ojtóanyagmennyiségnek. Ezután rögtön magam beojtottam a Jenner-Pasteur intézet által előírt mennyiséggel az egész állományt és tényleg sikerült a bajt megszüntetni. Miután a ragály megszűnt, 14 nap múlva gyengébb, majd 12 nap múlva erősebb ojtóanyaggal immunizáló ojtást végeztem. Azóta gyanus elhullás nem történt. Most új állatorvos jött, ki az állományt végzett ojtásokért följelentett a főszolgabírónál. Ez enemet és a nekem segédkező megátarost az 1888. évi VII. t.-cz. 63. §-a alapján elítélt 100—100 korona pénzbírságra, vagy pedig 5—5 napi fogságra. Jogos-e ezen ítélet, amidőn tényleg az első ojtást végzett állatorvos éhhetetlensége folytán kénytelen voltam személyesen végezni? B. A.

396. kérdés. Két-három kat. hold területen létesítendő tyúkászon hány darab baromfit lehet tartani? Mennyi töke szükséges körülbelül egy ily tyúkászat felszereléséhez s mennyit jövedelmezhet az évenként; érdemes-e kizárólag ezzel foglalkozni, minden más mezőgazdasági termelés nélkül? Hol szerzethetők be tenyésztő baromfiak? A baromfitenyésztő célszerű be rendezésére s e körül felmerülő mindenemű kérdésre hol kapható szakszerű felvilágosítás? B. S.

397. kérdés. Tekintettel a tengeri hiányra, hízó marháinknak rozsdarát óhajunk adagolni; kérdem mily mennyiségben alkalmazható a rozsdara tengeridara helyett a hizlalás első, második és harmadik időszakában? Haszonnal etethető-e 6—8 hónapos malacokkal rozsdara buzakorpával vegyítve és ha igen, mily arányban keverendő rozsdara a buzakorpához? M. S.

398. kérdés. Kezelésem alatt levő szimentháli tehenészetben rövid idő alatt három 6—8 hetes szopós borju vérvizelés következté-

ben 1—2 napi betegség után elhullott. Bonczolás alkalmával a hulla teljesen vértelen volt, a belső szerveken semmi elváltozás nem észlelhető. Miután állatorvosunk kijelentette, hogy praxisában ilyen betegség még nem fordult elő: kérek arról fölvilágosítást, hogy mi lehet ezen bajnak az okozója és ha az már föllépett, mivel lehet gyógyítani? A borjuk még nem járnak legelőre, napjában kétszer szopnak és azonkívül még a ketrecben kapnak csalamádét és árpadarát. A tehenek legjobb minőségű dunamenti legelőn járnak, amelyen sem fa, sem cserje nincs, reggel és este az istállóban csalamádét kapnak. W. O.

399. kérdés. A kettős gazdasági könyvvel elsajátításához milyen tankönyvet használjak leginkább: lehet az magyar, vagy német nyelven írva. Sporzon „Egyszerű és kettős gazdasági számvitel”-e megvan, de ez nem egészen érthető. Talán van egy olyan mű, mely a kettős számvitelt egy konkrét példával mutatja be, hasonlóan, mint Suschka R. egyszerű gazdasági számvitel is így érthetőbbé és könnyebben elsajátíthatóvá teszi azt.

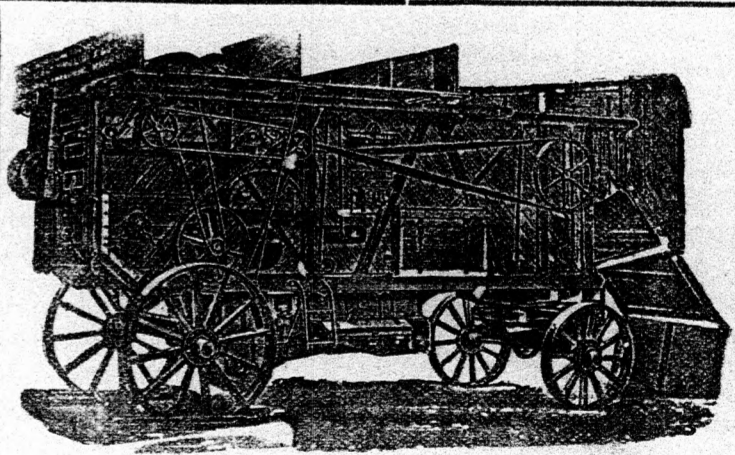
Hallottam egy ízben, ha jól emlékszem, valami Riill-féle igen egyszerű kettős számvitelről, legutóbb pedig az amerikai kettős számvitelt is hallottam desérni, mint amely módszer meglepően egyszerű volna. Mennyiben felel ez meg a valóságnak? s mely módszert használják leginkább uradalmainkban? S. K.

Feleletek.

Védőojtás lépfene ellen. (Felelet a 395. sz. kérdésre.) Az állategészségügyi törvény nem utalja ugyan a lépfene elleni védőojtást expressis verbis az állatorvos hatáskörébe, azonban az a körülmény, hogy ugy a járványok ellen való védekezés körül a szakszerű teendők ellátása, mint általában az állatorvosi gyakorlat külön képesítéshez van kötve s hogy másfelől a lépfene elleni ojtóanyag ezen betegség ragályanyagát tartalmazza, mely, nem megfelelő elbánás esetén, a járvány széthurcolására szolgálhat okot, tárgyilag indokolja ezen teendőnek az erre illetékes szakértő hatáskörébe való utalását. Ha egyébiránt valahol a lépfene fellép és a baj leküzdése jön szóba, ugy a hatósági állatorvosnak egyenesen kötelessége a helyszínén megjelenni és a megfelelő védekezési eljárásokat végrehajtani, vagy a végrehajtásokat legalább is ellenőrizni.

Baromfitenyésztés mint önálló foglalkozás. (Felelet a 396. sz. kérdésre.) A baromfitenyésztés mint teljesen önálló foglalkozás is kifizeti magát, persze az függ a személytől, a vidéktől és a teleptől is, aki és ahol azt be rendezni óhajta. Terünk nem engedi meg, hogy felelet keretében ily tág kédesre bármily szűken is feleljünk, miután érdeklődik e kérdések iránt, ajánlunk, hogy hozassa meg Hreblay Emil felügyelőnek most megjelent „Baromfitenyésztés” című munkáját, mely a szerzőnél (Rákosliget, V. 3. sz. alatt) 3-20 K.-ért kapható. bl.

Marhahizlalás és süldőteleltetés rozsdával. (Felelet a 397. sz. kérdésre.) A rozsdó

GRAEPEL HUGÓ, gépgyáros

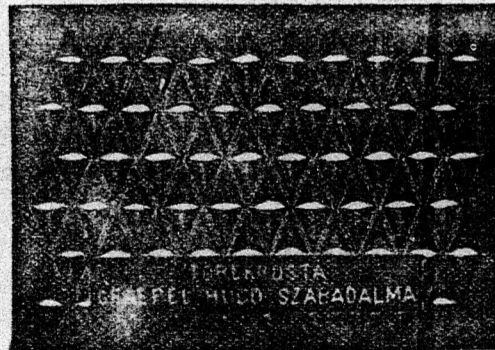
Marshall Sons & Co. Limited vendéggéneke,

BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40-48. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányu legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és főhereszéplőgépeit és szabadalmazott törekrosta-t vaslemezű. A múlt évben körülbelül 1000 darabot szállítottam. Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen roatát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha sem jobb mint bármely más fajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta-leírást, mintát és számos levélírást kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

azt tan
annyira
lovakka
kivétel
mennyi
legkeve
szükre
kézik,
1000 k
kg-ig
ellenbe
hagyni
viszony
13-4%
71-30%
tengeri
tartalm
Mig tel
ugyana
csak 3
Az uj
tanács
belül
ó tenge
legaláb
érhető
ben fok
gerivé,
is fokoz
novemb
addig k
geri, m
egy 14
A
áll az,
rozsdot
előtt el
rozsdot,
lábaik.
ket ille
rozsdar
azonkiv
burgony
1000 k
dök: 60
6 kg. r
26-2 kg
kemény
ezen ad
50 kg.
azt, vag
3 kg.
dára s O
kával k
sel ped

Sz
számu
lett a
vizsgál
különb
állaton
vérfesté
melylye
körülme
az a ké
sek és
betegsz
betegsz
előford
való vég
megbete
defibrin
főiskola
biller-ut
től eltek
illetőleg

A

lődése és nagyobbodása; a jó termőföld ki-
pusztulása.

Ötven évvel ezelőtt a tíz éven felüli férfi
egyének 23^{1/2} %-a a földmiveléssel kereste ke-
nyerét; ma ezen arányszám csak 9^{1/2} %-ot tesz
ki (400,000 ember). Különösen láthatóan apad a
földmives munkás; 1851 óta a férfi gazdasági
munkásait 42^{1/2} %-kal csökkent. Nehezíti az angoli
viszonyokat azon körülmény, hogy a férfimun-
kás mellől a női kézi-erő majdnem teljesen eltűnt.
Ott nincs kisegítő, vagy tartalék női munkás-
csapat; e fogyatkozás 1851-től 1901-ig 96¹ %-ra
becsültetett (143,475-ről 12,002-re).

1891-től 1901-ig a géperő alkalmazása
40^{1/2} %-kal növekedett.

A mezőgazdasági kultúra súlyosodását meg-
ítélhetjük a következő statisztikai adatokból:
1000 hektár területen 1851-ben 171, 1861-ben
162, 1871-ben 127, 1881-ben 107, 1891-ben 98,
1901-ben 88 munkás foglalatkodott. A fentiek-
ből kiviláglik, hogy Anglia mezőgazdasági kul-
turája visszafejlődik. Évről-évre jobban rászorul a
külföldi mezőgazdasági államok terményeire s
ezek behozatalára.

Svájcz. Vágómarhabehozatal Kanadából.
Kanada még mindig foglalkozik Svájcz felé a
vágómarha kivitelével. Augusztus hónapban
Havre kikötőn át 250 drb érkezett Svájczba;
egy másik küldemény most van utban.

Az első kísérleti küldemény nehéz hizott
zsiros jószágból állott; az újabb: fiatalabb,
soványabb egyedeket tartalmazott; az utóbbiak
jobb áron könnyebben értékesíthetők. Az élő-
súly 580-620 kg. között ingadozott.

A kanadai marhabőr vékony és sérült s így az
alig értékesíthető. Kanadában az élőmarha kg.-ja
0.63-0.60 frank; az importőrök találtak már
0.60 frankos forrást is; ezen alaphoz jön a hajó-
és vasúti ut, vámkezelés stb. költsége. A jelen-
legi magas husáraknál az eddigi kísérlet elég
jó üzletnek bizonyult. Az oceáni ut ma már
nem oly veszélyes, mint ezelőtt volt.

Ausztria. A világburgonyatermése. Nagy-
Británia három országában az idén jó bur-
gonyatermésre van kilátás. Az időjárás nagyban
kedvezett e növénynek; az idén kevesebb eső
és sok éltető napfény jutott ki. A korai fajták
sokkal hamarabb megérték; a mennyiség jó
közepes; a minőség elsőrendű. A késői termésre
az idő elég kedvező; az árak csökkentek, ma
sokkal olcsóbb az áru, mint tavaly.

Norvégiában igen jó burgonyatermés lesz,
az árak leszálnak, nagyobb megrendelés történt
Németországból, holott eddig innen történt a
bevétel, jó magas áron. Hollandiában a ter-
més igen szűk, az áru silány minőségű. Német-
országban a langyos esőzések folytán a bur-
gonya sok zöldet hajt, különben szépen érik. A
koránérő finomabb fajokra az eső már ártal-
mas, itt ott betegség kezd jelentkezni, a gumó
rothad, a zöldrészek feketednek.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az „OMGE.” közleményei	Oldal
Földbérlo szövetkezetek	1489
Tárca.	
A kőrispataki gyógyító	1490
Üzeman.	
A gazdasági cselédháztervezésről	1490
Takarmányozás.	
A táplálás hatása a növényekmarha fejlődési irányára	1492
Irodalom	1494
Leveléskönyv	1495
Külföldi szemle	1495
Vegyések	1496

Lapunk legközelebbi száma. — Komlótermesztőink
figyelmébe. — Személyi hírek. — Uj gazda-
sági tudósítók. — Halálozások. — Állat-
egészségügyi világtörvényszék. — Tojáski-
vitelünk. — Téli-erő felvétele. — Komló-
vasár. — Az olasz sertések és az állat-
egészségügy. — Terményszállítások a hads.
részére. — Állatforgalmi korlátozások. —
Mezőgazdasági termény-, gazdasági gép-és
állatkiallítás Hevesen. — Komlóhírek. —
A délvideki kigazdák gyűlése. — Szőlészeti
és borászati értekezlet Mátfafehéren. —
Kendergyár az Ecsedi-lápon. — Gazdaérte-
kezet Pécsen. — Ménévásárlások. — Szarvas-

marhadijazás Miaván. — Baromfiállítási
Szatmáron. — Az orsz. statisztikai hivatal
könyvtára. — Tükördarabok mint madár-
ijesztők. — Lóversenyek Szatmáron. — Ló-
tenyésztési jutalomdíjazás. — A budapesti
gyapjuárverések

Kereskedelem, tőzsde. 1396 1499

Lapunk legközelebbi száma a közbejövő
ünnepep folytán e hó 10-én, vagyis vasárnap
jelenik meg.

Komlótermesztőink figyelmébe. Saazi
komlóbizományosunk az utóbbi időben gyakran
panaszodik, hogy termelőink sokszor annyira
nyirkos állapotban küldik komlójukat Saazba,
hogy e miatt kénytelen ő azt újból szárogatni és
zsakolni, pedig ez rendes körülmények között
is ártalmára van ugy a komlónak, mint a ter-
melő jóhírének. A folyó évben azonban még
sokkalta nagyobb kárt okoz az ily gondatlan
kezelés, mert a végtelenül alacsony árak mel-
lett, midőn oly óriási nagy, kiváló minőségű
készletek vannak, a hibásan beérkező küldé-
mények nevétségesen potom áron, vagy sehogy
sem adhatók el. A korai komló idénye is már
végét járja s az ily postaküldemények eladása
már nehezen történik, felkérjük tehát termesztoin-
ket ez uton is, hogy komlójukat a leggondo-
sabb válogatás és szárítás után már csak vasúti
zsakokba csomagolják, mert az így könnyebben
adható el.

Személyi hírek. Lapunk felelős szerkesz-
tője, Szilassy Zoltán és Rubinek Gyula egye-
sületünk ügyvezető-titkárja, országgyűlési kép-
viselő, hazaérkeztek szabadságutazásukról és
e hó elején ismét átvették ügykörük vezetését.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivelés-
ügyi m. kir. miniszter újabbán Elek Adolfot
(Bokszeg), Rosenberger Mátyást (Gyula), Oren-
csák Jánost (Rahó), Ujváry Imrét (Kaposvár),
Koczka Miklóst (Thuzsér) és Gál Imrét (Szent-
király) a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Halálozások. Páter Béláné szül. zythavai
Emmy, f. hó 2-án hajnali 4 órakor,
élete 34-ik, boldog házasságának 9-ik évében,
rövid szenvedés után Lőcsén elhunyt. A meg-
boldogult urinő Páter Bélának, a kolozsvári
gazd. tanintézet tanárának és lapunk munká-
társának neje volt. Halálát bánatos férjén kívül
3 kiskoru gyermeke és nagyszámu rokonság
gyászolja. Az elhunyt temetése folyó hó 4-én
folyt le Lőcsén általános részvét mellett.

Csikós Tóth István földbirtokos, megyebi-
zoitási tag aug. hó 31-én, életének 75-ik évé-
ben Turkevén elhunyt. A megboldogult szep-
t. hó 2-án helyezték örök nyugalomra.

Berendi Béla m. kir. erdőmester f. évi
augusztus hó 31-én, 46 éves korában, rövid
szenvedés után Budapesten elhunyt. A meg-
boldogult földi maradványai f. évi szeptember
hó 2-án a németvölgyi sírkertben örök nyuga-
lomra helyezték. A gyászestéről a földmive-
lésügyi miniszterium tisztikara adott ki jelentést.
Nyugodjanak békével!

Állategészségügyi világtörvényszék. Közel
700 külföldi delegátus jelenlétében vasárnap
nyitotta meg József főherceg a „Magyar
Tudományos Akadémia” dísztermében az állat-
orvosok világtörvényszékét.

József királyi herceg, mint a kongresszus
védője tartalmas beszédben üdvözölte a meg-
jelent delegátusokat és felhívta figyelmüket a
magyar állategészségügy jelentős intézményeire.
Utána György Endre földmivelésügyi miniszter
négy nyelven üdvözölte a kongresszus tag-
jait. Márkus főpolgármester beszéde után
Kautz titkos kormánytanácsos, Németország
földmivelésügyi kormányának kiküldöttje dícsért
mindent, amit Budapesten látott. Megdicsérte
az állatorvosi főiskolát, elismeréssel nyilat-
kozott Hulyra Ferencz dr. működéséről, de
ő is jónak látta teljesen mellőzni Magyar-
ország állategészségügyi intézményeinek méltá-
tatását. Hogy ezt tette, természetes, mert
Németország kiküldöttjének semmiképen sem

áll érdekében a magyarországi állategészség-
ügyi állapotokat feldicsérni.

A főherceg megnyitó-beszéde, György
Endre és Márkus József üdvözlése u'án meg-
alakultak a szakosztályok, amelyek névsorát a
napilapok kimerítően közlik.

A VIII-ik nemzetközi állatorvosi kon-
gresszus érdemleges tanácskozásainak soro-
zatát hétfőn kezdette meg a Sándor-utcai régi
országház nagy üléstermében. Az ülés sorát
az állategészségügyi I. szakosztály nyitotta meg
Lestyánszky Sándor miniszteri tanácsos elnök-
lete alatt. A napirend tárgya az állatbiztosítás
volt, amelynek szervezéséről Lydtin dr. bádén-
bádeni titkos fő kormánytanácsos nyújtott be
nagy elismeréssel fogadott előadói javaslatot.
Utána Rudowsky József brünni cs. kir. tarto-
mányi állategészségügyi referens tartott elő-
adást. Mind a két előadó az állami állatbizto-
sítás keresztülvitelét sürgette. Arup F. a dán
kormány állategészségügyi előadója a Dániában
elterjedt községi állatbiztosító-társulatok műkö-
dését ismertette, hangsúlyozva, hogy csak az ilyen
magánszervezetek fejlesztésével juthatunk el az
állami, avagy szövetkezeti kölcsönös állatbiztosi-
táshoz. Majd Szántó Menyhért min. osztálytaná-
csos tartott értekezést, amelyben szintén az
állami állatbiztosítás jelentőségére utalt és arra,
hogy e biztosítások mint hajthatók végre, ha
a kártalanítás céljára az állam országos alap-
ot létesít. Ezután érdekes vita indult meg,
amelyben résztvettek Pirocchi tanár (Milanóból),
Furtuna állatorvosi főfelügyelő Bukarestből,
Littlewood angol, Venneholm svéd és Vámos Jenő
magyar delegátusok. Este György Endre föld-
mivelésügyi miniszter fogadta a kongresszus
tagjait a városi Igéret mezőgazdasági muzeum-
ban. A kongresszus további lefolyásáról, nem-
különbén a gazdaközönséget közelebből ér-
deklő tárgyalásokról annak idején külön közle-
ményekben fogunk megemlékezni.

Tojaskivitelünk. Baromfi-tenyésztésünk év-
ről-évre örvedtes arányokban emelkedik, ami
egyaránt a hazai tenyésztés és kereskedelem
érdeme. Ez eredmény csak ugy volt elérhető,
hogy a tojáskereskedők közvetlenül a külföldre
szállították a baromfi-termékeket és a tojást,
ahol azt jól megfizették. Bécs városa most
panaszodik, hogy drága a tojás, mert Bécs
megkerülésével a vámkülföldre szállított főlős-
legünket. A bécsi „Landwirtschaftsgesellschaft”
ötödik szakosztálya ugyanis az alábbi föl-
hívással fordult az alsóausztriai gazdákhöz:
Amint a bécsi tojástörszede jelentéséből kité-
nik, a magyarországi tojásbehozatal állandóan
csökken, ugy, hogy ha e téren egyhamar vál-
tozás nem következne be, a bécsi piac belá-
tható időn belül kizárólag a csekélyebb értékű
orosz tojás fogyasztására lesz utalva. Magyar-
ország mindinkább függetleníti magát a bécsi
piactól s bécsi tojásnagykereskedők is hir-
szerint közvetlenül Magyarországon kötik üzle-
teiket, a baromfiakat és a tojás-üzemeket
közvetlenül onnan küldik a külföldre, vagyis
ez annyit jelent, hogy a bécsi piacot mind-
inkább meg akarják kerülni. A tojásban való
hiány az elmúlt télen máris nagy drágaságot
okozott a bécsi piacon, ugy, hogy a tojás ára
darabonként 18 fillérig emelkedett. Ezért föl-
hívja az egyesület az alsó-ausztriai gazdákat,
hogy a baromfi-tenyésztést és a tojás-üzemlést
karolják föl minél nagyobb arányokban és igye-
kezzenek a kínálkozó piaci konjunkturákat a
maguk javára kihasználni.

Hogy a bécsiek panaszkodnak, az ránk
nézve jó jel annak a jele, hogy bár lassankint
és apránként, de valamelyest mégis csak függet-
lenítjük magunkat a mezőgazdasági termények
értékesítésében is Ausztriától. Baromfi- és
tojaskivitelünk évi összege maholnap eléri a
száz milliót, ha ugyan fölül nem mulja s ennek
a nagyarányu kivitelnek nagyobbik fele Ausz-
trián kívüli piacokra, Németországba, Angliába,
Svájczba és Belgiumba jut. Ennek a kiviteli
kereskedelemlnek a lebonyolítását is az osztrák
kereskedők akarták magukhoz ragadni. Segit-

szerűkre
a magyar
évi jelent
Iparkama
baromfiak
Bécs felé
mi szüksé
amikor a
látni? A
tellen ki
törője a
Szövetke
cikkket
E munka
már Bécs
nek is ér

Tel
hó 28-án
következ
12 drb e
20,400 k
átlagáron.
György
Janissary
báró 6000
ménje (a
Halász G
vül 28 dr
drb kelt e
1050 koro

Kon
egyesülete
dóleg min
vásár ken
együttal a
mészt be
átveszi. K
után nagy
ból létesít

Az
ügy. A b
folyamatb
sertésekn
gyában. A
már hón
osztrák m
tiltakoztak
a bécsi v
sertés. Ig
került 179
tés. E tön
stelle Aus
lyezetve,
olasz állat
hurczoltat
birodalmi
nézőponto
Németorsz
sanak. A
hivatalos k
Olaszorszá
rosszabb
adatokat s
Olaszorszá
mértékben
nagyban
állományá
hajlandó
szarvasma
szüntetni.

Előrend
Általános
2378
KAL
Telefon

séjükre volt nekik — ami szinte hihetetlen — a magyar államvasut, amelyről legutóbb kiadott évi jelentésében a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara is konstatálja, hogy tarifáival a baronfiakban és tojásban való forgalomnak Bécs felé terelését felhűzően favorizálja. Pedig mi szükségünk van nekünk osztrák közvetítésre, amikor a munkánk hasznát magunk akarjuk látni? A baronfiakban és tojásban való közvetlen kiviteli üzletnek egyik nagyérdemű utótrője a „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Előadó Szövetkezete”, amely szolid ügyvitelével a magyar czikkeket a külföldön nagyon megkedvelte. E munka eredménye tehát már jelenkezik, már Bécsben is észrevették, sőt már irigykednek is érte.

Telivér loárverés. A Tattersallban aug. hó 28-án tartották meg a telivér loárverést a következő eredménnyel. A vásárra küldetett 12 drb egy éves telivér ló; eladott 11 drb 20,400 koronaért, tehát darabonként 1854 K. átlagáron. A legmagasabb áron kelték el: *Borbély György „János vitéz”* nevű sötét pejménje (apja Janissary, anyja Fe), megvette Herzog Mór báró 6000 koronaért és a kengyeli ménes sárga ménje (apja Piety, anyja Erató) megvette Fay-Halász Gida 4000 koronaért. Felhoziak azonkívül 28 drb idősebb telivér lovat, amelyekből 27 drb kelt el 28,530 koronaért, tehát darabonként 1050 korona átlagáron.

Komlóvásár. A bácskai komlótermesztők egyesülete f. évi szeptember hó 8-ától kezdődőleg minden héten pénteken a petrőczyi hativásár keretében komlóvásárt rendez. Tudatja egyúttal az egyesület, hogy tagjainak komlótermését beraktározásra és eladásra díjtalanul átveszi. Kéri egyúttal az egyesület, hogy miután nagyobb mintagyűjteményt kíván komlóból létesíteni, a termeszők ebben támogassák.

Az olasz sertések és az állategészségügy. A budapesti bentisiparügyi kezdesére folyamatba tetettek a tárgyalások az olasz sertéseknek Budapestre való behozatala tárgyában. A bécsi piacon az olasz sertések már hónapokkal ezelőt megjelentek s az osztrák mezőgazdasági körök a legerősebben tiltakoztak ez impot ellen. Mindennek dacára a bécsi vásárokon hétről-hétre több az olasz sertés. Így a legutóbbi vásáron felhajtásra került 1799 darab hus-, 273 darab hizott sertés. E tömeges felhajtással az osztrák Centralstelle Ausztria állategészségügyét látja veszélyeztetve, mert valószínűnek tartja, hogy az olasz állatbehozatal emelkedésével fokozottan burcozhatnak be az állatbetegségek. A német birodalmi kormány szintén állategészségügyi nézőpontokból határozottan ellene van, hogy Németországba az olasz sertések bebecsátassanak. A német kormány legutóbb kiadott hivatalos kommunikációjában nyíltan kijelenti, hogy Olaszország állategészségügye a lehető legrosszabb állapotban áll. A kommuniké számsz. rü adatokat sorol fel annak a bizonyítására, hogy Olaszországban az állatbetegségek olyan nagy mértékben uralkodnak, hogy a behozatal onnan nagyban veszedelmeztené Németország állatállományát. Ennélfogva Németország nem is hajlandó Olaszországgal szemben a sertés és szarvasmarhabehozatali korlátozást sem megszüntetni, sem enyhíteni, bár ezzel a korláto-

zással Németország husallatása lényegesen megvan nehezítve. Az osztrák mezőgazdasági Centralstelle a viszonyok ilyen állása következtében a legerősebb harcot veszi fel az osztrák sertésbehozatal ellen, annyival inkább, mert az osztrák kormány minden lehető kedvezményről gondosodik az olasz behozatal megkönnyítését illetőleg.

A magunk részéről teljes mértékben támogatnunk kell az osztrák Centralstelle mozgalmát. Termünk kell pedig ezt annyival is inkább, mert a bécsi példán indulva már Budapesten is erősen követelik az olasz sertésbehozatal engedélyezését, illetőleg megkönnyítését. Tehát abban ami rossz, ami elvetendő, ami összes sertésállományunkat veszélyezteti, abban követjük Bécset, de mellőzzük azt ami jó, ami radikális ellenszere a mesterséges husrágitásnak, t. i. a hatósági vágószékek berendezését. Persze mert ez erélyes intézkedés valamelyes kavarodást idézhetne elő a befolyásos fővárosi körök körében. Az olasz sertésbehozatal algha fogja csökkenteni a fővárosi sertéshusárakat, de alaposan veszélyezteti állategészségügyi állapotunkat, holott nekünk erre még nagyobb súlyt kell fektetnünk, mint Németországban, mert hiszen mi sertés-kiviteli állam vagyunk. Az olasz sertésbehozatal tehát csak arra szolgáltatna alkalmat, hogy a mi sertéseinket Németországból teljesen kiültssák. Igaz, hogy ma rendkívül drága a sertésbus Budapesten, de a belföldi tenyésztés csakhamar fődőzni fogja a szükségletet és akkor ismét helyreáll a normális áralakulás. Semmi szükség sincs tehát arra, hogy egyes üzleli körök érdekében magunkra zudítsuk az olasz sertés-invázió veszedelmét és a magyar gazdaközönség jól felfogott érdekében elvárjuk, hogy a földművelésügyi miniszter a rendelkezésére álló összes eszközökkel akadályozza meg e szerencsétlen terv kivételét.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére az 1905/6. évre szükségelt és ajánlati uton fedezetet nyelő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvevő állományok

Termékek	Temesvár	Szeged	Arad	Szeged	Nagyvárad
Buza q.	1150	970	—	360	900
Rozs q.	4800	1590	—	1310	3000
Zab q.	7140	—	4000	—	7000

A termelők ajánlati legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig fogadtatnak el, s azok közvetlen a temesvári cs. és kir. 7. hadtest hadbiztosságánál nyújtandók be.

Állatforgalmi korlátozások. A cs. kir. osztrák belügyminiszter a sertésvész betegségnek Ausztriába történt behurcolása miatt a sertéseknek Ausztriába való behozatalát: Arad vármegye nagyhalmgyi járásából, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye kiskőrösi járásából és Kiskun-

1) Az aradi katonai élelmezési raktár számára.
2) Az aradi katonai élelmezési raktár számára.
Aradon szállítandó be.

halas r. t. városból megiltotta. Viszont a sertésvész betegség fennállása miatt a sertéseknek Ausztriába való behozatalára nézve: a horvát-szlavonországi Modrus-Fiume vármegyének Ausztriával határos delmezei járása ellen eddig érvényben volt behozatali tilalom hatályon kívül helyeztetett. Ezen tilalom hatályon kívül helyezése a sertésvész fertőzve volt Bród-Moravice községre és az ezzel határos községekre ki nem terjed.

Mezőgazdasági termény-, gazdasági gép-és állatkiállítás Hevesen. A „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával Hevesen 1905. évi szeptember hó 17. és 18. napjain rendezi mezőgazdasági kiállítását, valamint díjazással kapcsolatos állatkiállítását. Bővebb felvilágosítást nyújt a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” titkári hivatala Gyöngyösön.

Komlóhitek. A komlótermesztési szaktudósító jelentése szerint augusztus közepe óta kevés eső volt és e szárazság a komlótozók kényserelését idézte elő. Ez okozta, hogy a komlóaratás is idő előtt történt. A Dunántul már régebben leszedték, az Alföldön javában folyik a munka és már Erdélyben is megkezdtek a komlószüretelést. A kényszereredés 20—30%-kal csökkentette a várható terméseredményeket. A remélhető termés Magyarországon 3300—3500 mm. A minőség igen jó, mivel a visszamaradt fejlődés következtében túlságosan tömött tobozokban a lupulin bőségesen fejlődött.

A külföldön nagyrésztben meg vannak elégedve a remélhető terméssel. A szedés már Csehország s Bajorország főbb helyein megindult. A legjobban áll a cseh Aushau környéke, Saaz vidékén több községben a jégvihar tett jelentékeny kárt. Ausztria egyéb helyein sem panaszkodnak s a tavalyihoz képest 20—25%-kal nagyobb termést remélnek. Cseh tudósítások szerint a bajor komlóvidékeken sokhelyütt egyetlen a termés, igen sok toboz ki sem fejtett s a szedés már javában foly. Franciaországban, Belgiumban a tavalyi termés ismétlődik, Oroszországban a hőség folytán kevesebb lesz a termés, Angliában jó volt a kivirítás, de ott a kései fajtak tobozformálása későbbre esvén, ködös nyarutói időkben rendszerint fellép a penész levéltetű. Jelek már vannak Európában tehát normális lesz a termés, Amerikából érkező hírek vegyesek.

Az értékesítésnél fenti terméskilátások alapján ma az a főmozzanat, hogy a tavalyi maradék terméstől most már mindenáron szabadulnak, így Nürnbergben is 50 kilónként 35—50 márkával. Idei termés is nagyobb tételekben került már a piacra — sok tökéletlenül száradva, — 65, 74, 85 márkával fizették; spalti elővételek 140—150 márká; Saazban 120—130—140—150 koronán kelték el kisebb idei tételek. Korai termésünk egy része 5 kg. csomagokban került külföldre, ezekért július végén kilónként 360 fillért fizettek, de minél több jelent meg a piacon, illetve ahogy javultak a terméskilátások, gyorsan esett az ár 240 koronáig. Sajnos, az átlag csak 240—260 korona közti kereshető, ha a kései termés is legalább így értékesülne, megnyugtató lenne. Az öt kg.-ros postai komlócsomagok küldésének most már nincs értelme, mert a piacon a nagy zsákok is megjelentek s ajánlatos, hogy kész termésünknek harmadát vagy felét jelenlegi áron most helyezzük el, már csak azért is, mert a cseh tömeg-komló — ott esős idő lévén most — csak szeptember első felében lehet kész. A komlóár az angol és amerikai termés megismerése után, de rendszerint november elejére szokott kialakulni.

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelők és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról 2378 sziveskedjék nagyon árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Gyári raktár: Budapest, VI., Váci-körút 61. Sürgőnyezim: Kalmár-rostagyár.

A délvidéki kiscgazdák gyűlése. A pancsovai kiállítás keretében most tartotta szokásos évi vándorgyűlést a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete. Az egyesületi tagok közül mintegy 1200-an vettek azon részt. A gyűlés a kiállítás területén folyt le: *Wittmann* János elnöki megnyitóját után *Senek* György dr. min. fogalmazó a községek szociális helyzetéről tartott nagy tetszéssel fogadott előadást. Záróbeszéde után a kiállítást tekintették meg a kiscgazdák, akik délután külön hajóval Belgrádba rándultak ki, ahol a szerb földművelők egyesülete fogadta s ka'aulozta őket a város nevezetességeinek megtekintésében. Az üés lefolyásáról a Gazdatársadalmi Mozgalmak című mellékletünkben (megjelenik szept. 15-én) fogunk részletes jelentést közölni.

Szőlészeti és borászati értekezlet Mátrafüreden. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve f. hó 8-án (pénteken) tartja meg szőlészeti értekezletét Mátrafüreden. Program szerint az értekezlet tagjai pénteken reggel indulnak s a budapesti gyorsvonat megérkezése után kocsi mennek Mátrafüredre, ahol 11 órakor lesz az értekezlet a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó, tartja *Bernáth* Béia orsz. képvis., a M. Sz. O. E. alelnöke. 2. Szőlőgazdaságunk napi kérdései, előadja *Drucker* Jenő dr. a M. Sz. O. E.-nek igazgatója. 3. Okszerű szüretelés és mustkezelés, előadja *Ballay* Jenő, a M. Sz. O. E. titkára. 4. Előadás a szőlőművelés köréből, tartja *Kiss* Ernő egri vinczellériszkolai igazgató. 5. Gyöngyös és vidékének szőlészete, ismerteti *Kovács* Ferenc gazdasági szaktanító. Értekezlet után bankett lesz, azután pedig kocsikon kirándulás a visontai szőlőtelep r.-t. 350 holdas szőlőtelepére és több szomszédos szőlő- és pinczegazdaság megtekintésére. Az értekezleten részt venni kívánók jelentkezzenek mielőbb a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesületnél, mely kocsi- és elszállásról kellő módon gondoskodni fog.

Kendergyár az Ecsedi-lápon. Az Ecsedi-lápon az idén 500 holdon termeltek kenderet, még pedig kiváló eredménnyel. A kendertermesztésre beránt lecsapolt földön jövőre 3000 holdon fogják a lápi vidék kenderét termelni. A kenderfeldolgozására Bőrvében gyár épül, melynek felépítését a napokban kezdik meg.

Gazdaértekezlet Pécsen. A Baranyamegyei Gazdasági Egyesület szeptember hó 30-án Pécsen gazdaértekezletet tart a hitel, értékesítés és fogyasztás, ugyszint a gazdatársadalmi szervezkedés kérdéseinek megvitatása

végett. A rendezőség kérésére a Magyar Gazdaszövetség *Mesko* Pál titkárt küldte ki, aki az értekezleten a gazdatársadalmi szervezkedés jelentőségéről, a gazdakörök és szövetkezetek alakításáról fog előadást tartani.

Mérvásárlások. Kecskeméten, Simontornyán, Nyíregyházán szeptember 19-én, Nagy-kikindán, Kaposváron, Miskolcon 21-én, Temesváron, Zalaegerszegen, Hevesen 23-án, Aradon, Csornán, Mezőtúron 25-én, Makón, Debreczenben 17-én, Déván 28-án, Hódmezővásárhelyen, Szatmárnémetiben 29-én, Budapesten október 13-án a Tattersallban állami mérvásárlások lesznek. Az eladó gazdák csak a budapesti vásárra vonatkozólag tartoznak előzetes értesítést küldeni a Tattersall igazgatóságának, míg a többi vásárok helyét a városok hatósága a helyszínén mondja meg a tudakozóknak. A vételárát az adóhivatalok 1906. évi január 1-én fizetik ki.

Szarvasmarhadíjazás Miaván. A Nyitravármegyei Gazdasági Egyesület 1905. évi szeptember hó 12-én kedden d. e. 8 órakor Miaván vásárral kapcsolatosan szarvasmarhadíjazást rendez, melyen a berni-szimmenthali jellegű tehének és üszök fognak díjaztatni. Tehénekre 7. díjban 200 kor., üszökre (1-3 éves) szinten 7. díjban 200 kor. kerül szétosztásra. E díjakra pályázhatnak a miavai járásban lakó kistenyésztők (lelkészek, jegyzők, tanítók, földművesek stb.) olyan berni-szimmenthali szarvasmarhakkal, melyek legalább egy év óta a tulajdonukat képezik, mely körülmény az illetékes községi előjáróság által igazolandó. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek Miava község előjárósága által kijelölt helyen d. e. 8 órakor elővezettetnek. Nagyobb tenyésztők által kiállított állatok diszoklevéllel jutalmaztatnak.

Baromfiállítás Szatmáron. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület f. évi szeptember hó 24-27-én Szatmáron, hazánk északkeleti vármegyéinek központjában, tenyészdíjazással és tenyészbaromfivásárral összekötött baromfiállítás rendez. Részt vehetnek a kiállításon hazai tenyésztők vagy termelők: I. Gazdasági baromfiakkal (magyar és idegen faj és keresztetett tyukok, gyöngytyukok, pulykák, ludak, kacsák, bizlat baromfi), II. galambok. III. házi-nyulak. IV. éneklő madarak és egyéb szárnyasok egyes élő példányaival, vagy egész tenyészeteivel. V. a baromfi-tenyésztés körébe vágó mindennemű gépek, eszközök, anyagok, cikkek és baromfi-termékekkel, végre VI. a baromfi-tenyésztésre vonatkozó irodalmi és művészeti tárgyakkal. A Szatmármegyei Gazdasági

Egyesület tagjai a térdijak felét fizetik. Térdijak a bejelentéssel egyidejűleg, legkésőbb szeptember hó 15-éig befizetendők. Élő állatok eladása után az eladási összegek 10%-a a kiállítás céljaira befizetendő. Vasuti szállítás, valamint a kiállítás területéről leendő elszállítás a tulajdonosok terhe. Az állategészségügyi szabályzat szigorú betartása kötelező. Bejelentések, díjak, valamint mindenféle közlendők a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala címére (Szatmár, Verbőczi-utca 5. sz.) intézendők.

Az orsz. statisztikai hivatal könyvtára. A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára a közönség használatára szeptember hó elsejétől kezdve, a vasárnapok és ünnepnapok kivételével d. e. 10-1 óráig naponta nyitva áll.

Tükördarabok mint madárriasztók. Egy német kertész írja, hogy a gyümölcspusztító madarak távoltartására igen jó sikerrel használt kisebb tükdarabkákat, melyeket pálczikákra erősítve a gyümölcsfák koronájában helyeztet el. A szél által meglengtetett tükdarabkák erősebb fényt vetnek a madarakra, melyek ettől megriadva elrepülnek. A magyar gyümölcs-termesztők is kísérletet tehetnének ezzel az egyszerű eszközzel.

Lóversenyek Szatmáron. A Szatmármegyei Lóversenyegylet által f. évi szeptember hó 24-én rendezendő lóversenyekre a nevezési határnap szeptember hó 14. A mezői gazdák versenyét és a tisztai versenyt kivéve a többi kiírt versenyekben csakis a Szatmármegyei Lóversenyegylet tagjainak lovai indulhatnak. Az összes versenyekben a Magyar Lovaregylet szabályai mérvadók.

A budapesti gypjuárverések ezidei második sorozata f. évi október hó 4-én veszi kezdetét, melyre az árveréseket rendező vállalat *Heller* M. s Társa cég, szeptember hó 16-ig fogad el bejelentéseket. Az őszi aukciókon leendő értékesítés kiállításaira vonatkozólag a legjobb véleményvel lehetünk az árak kedvező alakulása tekintetében, miután a külföldi elenyészőleg csekély készletek mennyiségűknél fogva nem bírhatnak nyomasztó hatással az árak alakulására. A távoli keleten immár létrejött béke bizonyára a mindennemű középfajta gypju előnyös értékesítését fogja elősegíteni.

Lótenyésztési jutalomdíjazás. A sopronmegyei lótenyésztési bizottság a földművelésügyi kormány támogatásával szeptember hó 18-án délelőtt Csornán a marhavásártéren melegvérű lovak részére lótenyésztési jutalomdíjazást rendez

Nemzetközi gabonapiacz 1905 augusztus 31-től szeptember hó 4-ig.

Kereslet	Határ-idő											Határ-idő	Határ-idős árak							
	Budapest	Wien	Berlin	Páris	London	Liverpool	Brata	Odessza	New-York	Chicago	Buenos-Ayres		Budapest	Berlin	Páris	London	Liverpool	New-York	Chicago	
E f f e k t i v á r a k																				
Buza	4	16.60	18.00	20.18	21.42	—	17.74	—	14.56	15.97	14.63	17.22	Szept.	16.54 ³	20.18	21.66 ¹	—	17.74	15.87	14.63
	31	16.60	18.00	19.83	21.04	—	17.48	—	14.56	15.67	14.47	17.35	Decz.	15.96 ¹	20.21 ¹	21.95	—	17.77	16.06	14.97
Rozs	4	12.95	13.85	18.03	14.72	—	—	—	12.39	—	—	—	Szept.	12.92 ¹	18.08	14.72 ¹	—	—	—	—
	31	12.90	13.80	17.94	14.72	—	—	—	12.55	—	—	—	Decz.	13.56 ³	18.23 ¹	14.72	—	—	—	—
Zab	4	13.10	14.59	15.90	—	—	—	—	—	—	—	—	Szept.	—	15.90	16.39	—	—	—	—
	31	13.10	14.50	15.87	16.86	—	—	—	—	—	—	—	Decz.	12.08 ¹	16.43	16.48	—	—	—	—
Tengeri	4	17.25	17.30	14.63	—	—	12.57	—	—	11.62	10.36	10.80	Szept.	—	14.63	—	—	12.57	11.62	10.86
	31	17.25	17.30	14.57	—	—	12.62	—	—	11.64	10.44	10.41	Decz.	13.28 ³	14.49	—	—	13.91	10.20	8.49
Árpa	4	12.75	12.00	—	—	—	—	—	10.06	—	—	—	Szept.	—	14.57	—	—	12.62	11.64	10.44
	31	12.75	12.00	—	—	—	—	—	10.06	—	—	—	Decz.	13.83 ³	14.43	—	—	12.43	10.14	8.49

Jegyzet: 1) Október. 2) 1906. május. 3) 1906. április.

KERES

(Guttman) bizományi c

Az időjárás Gyakrabban az be és a hőmérséklet zett csapadék tengeri és a gyengébb lesz növények és talaj A mezőgazdasági inkább eszközök

A külföldi és csendes írában az árak bővebbek és teljesen megtehát végével kedvező a mező fejlődött az üzlet inkább csökken lebb termés árak utóbb a héthöz viszony gumban a forr hogy ez az árak is csekély volt de hiányzik a nyokra a hat piacokon a tartott árak mellett Nálunk különösen azo jegyzésük drágának.

Az üzlet hetjük: Buza megkezdésben sürgővételkedve tartott és az árak zaban teljes jövő héttől kezd közepén megbeszérések látott terjedelméréskelten felmeget. Tekintveket, szállítási ár az árak 30 fillérszer buza, mely elhelyezhető. A közötte 80,00

Rozs ar a vételkedve az export csak lett az árak szrel. Minőség s kor-ig fizettek galomban és budapesti parit

Árpa (t maradt, a kín nem fizettek bizalóknál ab A vidéki keres felelő relációk laton felül ért átvéve e héte jelenlevő külföld helyekhez helylása is csatlak met ötött és sabb árakat is 12.60-13.00, 14.50 kor-ig fi

Zab vas áru kevés kerben maradt es tozatlanok. Min nek helyben. Tengeri kisebb mennyből 17.10-17.20 elégitő minőség jegyez. Ab va 14.80 kor-ig kés

Napi A mai kedvnel lanyha átvételi kötele iránt jobban métermázsa k

Rozs la érhető el Takarm 12.40-60 K.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi cég jelentése.)

Budapest, 1905. szeptember 2.

Az időjárás e héten teljesen változott jellegű volt. Gyakrabban az egész országra kiterjedő csapadék állott be és a hőmérséklet tetemesen csökkent. A bekövetkezett csapadék ugyan hamarabb lett volna kívánatos a tengeri és a kapásnövények hozama általában már gyengébb lesz, de azért még mindenesetre a gumónövények és takarmánycikkek javulását konstatahatjuk. A mezőgazdasági munkálatok a csapadék következtében inkább eszközölhetők. A vízállás valamivel javult.

A külföldi piacokról nagyobbára gyenge forgalmat és csendes irányzatot jelentenek. Az Egyesült-Államokban az árak tartósan esőkentek voltak. A hozatalok bővebbek és minthogy a termés hozama a várakozásnak teljesen megfelel, az irányzat lanya maradt. Csak a hét végével jelentenek némi javulást. Argentiniában is kedvező a mezőgazdasági helyzet. Angliában nehézkesen fejlődött az üzlet, alig tartott árákon, a határidőjegyzések inkább esőkentek lettek. A francia piacok kedvezőtlenebb terméshétre kezdetben szilárdak voltak, az árak utóbb azonban nem voltak tarthatók s a mult héthez viszonyítva alig változtak. Németalföld és Belgiumban a forgalom nehézkés volt, a nélkül azonban, hogy ez az árakat befolyásolta volna. A német piacokon is csekély volt az üzlet; a kínálat mérsékelt ugyan, de hiányzik a vételkedv is. A hét végével lokális viszonyokra a hangulat szilárdabb. A többi kontinentális piacokon a forgalom normális keretben maradt, alig tartott árák mellett.

Nálunk az üzlet inkább szilárd. Kenyermagvak, különösen azonban buza, jó kereslettel találkoztak és jegyzésük drágult is, míg takarmánycikkek változatlanok.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza még csendes irányzatban indult. A kínálat kezdetben sűrű volt és jóllehet a malmok elég jó vételkedvet tanúsítottak, az eladási hajlam tulajnyomó volt és az árak esőkentek. Utóbb azonban az irányzatban teljes fordulat állott be. A malmok, melyek a jövő héttől kezdődőleg teljes üzemmel dolgoznak, a hét közepén még mérsékelt, később azonban tetemes beszerzéseket eszközöltek; a napi forgalom rég nem látott terjedelmet öltött és tulajdonosok aránylag csak mérsékeltet felemelt követeléseiket készségesen adták meg. Tekintve a malmok nagy átvételi kötelezettségeiket, szállítási áru előnyben is részesült. Egyenlegkép az árak 30 fillérral drágultak. Jó érdeklődéssel találkozott szerb buza, mely bőven kínálatot és elég könnyen volt elhelyezhető. Az összeforgalom körülbelül 40.000 mm., közötte 80.000 mm. szerb.

Rozs aránylag csak mérsékeltet van kínálva, de a vételkedv sem volt élénk. A fogyasztás, éppugy mint az export csak gyenge beszerzéseket eszközölt, mi mellett az árak csak a hét vége felé javulhattak 10 fillérral. Minőség szerint budapesti paritásra 12.65-12.80 kor-ig fizettek. Nyiri származékok itt alig vannak forgalomban és körülbelül 10-15 fillérral jegyeznek a budapesti paritásos viszonylaton felül.

Árpa (takarékny- és hántolási czélokra) ártartó maradt, a kínálat elég jó. A gyárosok tartózkodók és nem fizettek 12.35 K. felül budapesti paritásra, míg hízalóknál ab Kőbánya 12.30-12.80 K-ig volt elérhető. A vidéki kereslet e héten némileg gyengült, de megfelelő relációk 40-50 fillérral a budapesti fuvarviszonylaton felül értek el. Maláta és sörárpák állomásokon átvéve e héten élénken voltak forgalomban. Néhány jelenlevő külföldi vevő nagyobb beszerzéseket eszközölt, melyekhez helybeli exportörzeink jelentékenyebb vásárlásai is csatlakoztak. A forgalom így nagyobb terjedelműt öltött és egyes árpaminőségek valamivel magasabb árakat is érthettek el. Felvidéki markantilárpákért 12.60-13.-, jobb minőségekért 13.50 és finom árúért 14.50 kor-ig fizettek állomásokon átvéve.

Zab vasuti árban jobban volt kínálva, de finom áru kevés kerül a piacra. A vételkedv normális keretben maradt és az árak a mult héthez viszonyítva változatlanok. Minőség szerint 12.40-13.10 koronát fizettek helyben.

Tengeri (magyar) gyengén van forgalomban és kisebb mennyiségekben a vidékre való kiszállítás czéljából 17.10-17.20 kor. kötetett. Bolgar tengeri a ki nem elégtő minőségek miatt csökkent és 16.50-16.70 kor. jegyez. Ab vasut Flume egészséges La-Plata tengeri 14.80 kor. készpénzért kapható.

Napijelentés a gabonauzletről. 1905. szept. 5.

A mai készáru-üzlet sűrűs kínálat és jó vételkedvnel lanya irányzatú volt. A malmok, tekintve nagy átvételi kötelezettségüket, a később szállítandó tételek iránt jobban érdeklődnek. Összesen körülbelül 80.000 métermázsza kérszbuza kelt el tíz fillérral olcsóbb áráknál.

Rozs lanya, helybeli egyenértékre 12.60-70 K. érhető el.

Takarmányárpa változatlan, helyi egyenértékre 12.40-60 K-ás áron helyezhető el.

Tengeri lanya. helyben kocsi rakva 17 K-ás árt jegyez.

Zab jobb kínálatra csendesebb, helyben 12.40-80 koronát fizettek.

Mai eladások:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 16 K. 80 f., 100 mm. 81 k. 16 K. 80 f., 200 mm. 80-5 k. 16 K. 80 f., 100 mm. 80-5 k. 16 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 16 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 16 K. 70 f., 400 mm. 80 k. 16 K. 75 f., 250 mm. 80 k. 16 K. 75 f., 100 mm. 80 k. 16 K. 75 f., 300 mm. 80 k. 16 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 16 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 16 K. 30 f., 300 mm. 79-5 k. 16 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 16 K. 45 f., 100 mm. 79-5 k. 16 K. 75 f., 300 mm. 79-5 k. 16 K. 70 f., 500 mm. 79-5 k. 16 K. 65 f., 1500 mm. 79-5 k. 16 K. 70 f., 1200 mm. 78-7 k. 16 K. 70 f., 650 mm. 79 k. 16 K. 75 f., 500 mm. 79 k. 16 K. 65 f., 400 mm. 79 k. 16 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 16 K. 60 f., 300 mm. 79 k. 16 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 78-5 k. 16 K. 50 f., 300 mm. 79 k. 16 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 16 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 16 K. 20 f., 100 mm. 77-5 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 77 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 77 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 77-5 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 77 k. 16 K. 20 f., 600 mm. 77 k. 16 K. 15 f.

Fejérmegyei: 2650 mm. 75-8 k. 15 K. 60 f.
Pestmegyevidéki: 100 mm. 79 k. 16 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 16 K. 50 f., 500 mm. 79 k. 16 K. 30 f., 300 mm. 78-5 k. 16 K. 40 f., 100 mm. 78-7 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 78-5 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 77 k. 16 K. 25 f., 100 mm. 78-5 k. 16 K. 25 f., 500 mm. 78 k. 16 K. 150 mm. 77-5 k. 16 K. 10 f., 100 mm. 76 k. 15 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 15 K. 70 f., 3800 mm. 76 k. 15 K. 80 f., 2650 mm. 75-8 k. 15 K. 60 f., 100 mm. 74-7 k. 15 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 16 K. 25 f.

Bánsági: 3000 mm. 79 k. 16 K. 55 f., 1000 mm. 78-5 k. 16 K. 55 f., 2000 mm. 77-5 k. 15 K. 90 f., 1000 mm. 76 k. 15 K. 25 f., 4000 mm. 75-5 k. 15 K. 65 f.

Bácskai: 2550 mm. 77-5 k. 16 K. 35 f., 1000 mm. 77-5 k. 16 K. 22-5 f., 100 mm. 76 k. 16 K.

Szt. Tamási: 3300 mm. 77-8 k. 16 K. 45 f.

T. Kanizsai: 4000 mm. 78 k. 16 K. 40 f.

T. Szt. Miklósi: 2000 mm. 79 k. 16 K. 40 f.

Verbászi: 4000 mm. 77-5 k. 16 K. 45 f.

Ó-Becsei: 2500 mm. 77 k. 16 K. 30 f.

Becskeréki: 4000 mm. 76-5 k. 16 K. 10 f.

Pancsovai: 3000 mm. 76 k. 15 K. 65 f.

B. Földvári: 1800 mm. 75-2 k. 15 K. 85 f.

Bégamenti: 2500 mm. 78-5 k. 16 K. 40 f.

Rozs: 100 mm. 12 K. 70 f., 500 mm. 12 K. 65 f., 500 mm. 12 K. 65 f., 300 mm. 12 K. 65 f., 100 mm. 12 K. 65 f., 400 mm. 12 K. 57 f., 500 mm. 12 K. 55 f., 400 mm. 12 K. 55 f. kpf.

Zab: 100 mm. 12 K. 70 f., 100 mm. 12 K. 90 f., 100 mm. 12 K. 50 f. kpf.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1905. szeptember hó 5-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekben 109 szekér réti széna, 11 szekér muhar, 34 szekér zsupszalma, 4 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 480-640, muhar 60-680, zsupszalma 300-360, alomszalma 300-340, takarmányszalma —, 100 kőve tengeriszár —, egyéb takarmány —, (uj) zabosbukkony 600-660, lóhere —, luczerna 600-600, köles —, sarju —, szalmaszecska 480-480. Összes kocsi szám 186. Összes súly 196,800 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e hét elején jobb vételkedv uralkodott és finomított, valamint kontingens nyersszesz nagyobb tételekben kelt el változatlan áron azonnali és későbbi szállításra.

Jegyzetlik helybeli és vidéki egyesült szeszfinomítóktól finomított szesz adózva 143.50-144 K., adózatlanul 43.50-44 K. nagyban és 1-1.50 K. drágábban kicsinyben, míg ellenben kartellen kívüli finomítók —.50-1 K. olcsóbban jegyeznek.

Gallicziából adózott finomított szesz 128.50 K. ajánlanak.

Élesztőszesz adózva 143.50-144 K., adózatlanul 44.50 K. kelt.

Denaturált szesz hordóval együtt 38.50-39 K. zárul és nagyban kötésre ez árákon el is kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e hétnék elején 38-37 K. volt ab termelő állomások ajánlva és néhány tétel ez árákon el is kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 38.50-39.50 K.

Bécs. Kontingens nyersszesz 38.60-39— K.

Prága. 128.75— K. adózott triplió szeszért, — adózatlan szeszért.

Triest. — K. adózott finomított szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

nagyban kicsinyben
K o r o n á k b a n

Finomított szesz — 143.50-144— 145— 146—
Élesztőszesz — 143.50-144— 145— 146—
Nyersszesz adózva — 141— 141.50 142— 142.50
Denaturált szesz — 38.50- 39— 39.50- 40—

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécsi szarvasmarhavásár.

1905. szeptember hó 4

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
drb	drb
Hízott és legelőmarha-ban főlhajtás — 3456	Hízott marha — 2783
Csontozni való marha-ban főlhajtás — 1380	Legelőmarha (Weidev.) 673
Összesen — 4836	Csontozni való — 1380
Összesen — 4836	Összesen — 4836
Eladatlan maradt — —	Nem szerint:
Származási hely szerint:	Ökör — 3193
Magyarországi — 3897	Bika — 730
Galic. s bukovinai — 60	Tehén — 518
Osztrák tartományokból — 879	Bivaly — 395
Összesen — 4836	

Árak: (100 kilogrammonként elősúlyban koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör — 84-92-93	72-82	62-70	
Galliczi hízott ökör — —	82-88		
Tarka hízott ökör — 92-98-97-98	82-90	72-80	
Bikák — 54-74-76-78			
Hízott tehén — 52-70			
Legelőmarha — 54-72			
Csontozni való marha 54-64			
Bivaly — 42-58			

Irányzat: szilárd, jó minőségű ára a multheti; bikákban az üzlet szintén szilárd, árak 1-2 koronával emelkedett; bivalyok ára szintén emelkedett.

Vasáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezőll a lefolyt héten 956. a mult veszteg-vására való főlhajtás 55 darab.

Nyitólór. *)

Pályázat tejszállításra.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete (Budapest, V., Báthory-u. 10.)

600-1000 literig terjedő napi tejmennyiség szállítására

pályázatot hirdet. Ajánlatok f. évi szeptember hó 8-ig benyújtandók.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ
NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLÉKELVE VAN!

*) Az e rovat alatt közölttekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Cs. és kir. 12. számú szekeresz-osztály.

Hirdetmény.

Folyó évi október hó 10-én reggeli 7 órától a vonatcsapatnak körülbelül **145 kincstári**, nagyobb-részt menetelésre használt **kimustrált lova** fog **Nagyszebenben**, a **Herman-téren** (a nagy gyalogsági-kaszárnya előtt) árverés úján kislejteztetni.

A lovak a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés és a megfelelő fokozat szerinti bélyegilleték letéteményezése ellenében átadatnak.

NAGYSZEBEN, 1905. szeptember 1.

A cs. és kir. 12. számú szekeresz-osztály eladási bizottsága.

2573

Eladó birtokok.

Arad m. 6000 m. hold gazdaság és erdő	350,000	frt
Baranya m. 500 m. hold gazdaság és szőlő	150,000	"
Bihar m. 950 m. hold gazdaság	175,000	"
Borsod m. 800 m. hold gazdaság fundussal	140,000	"
Esztergom m. 600 m. hold gazdaság fundussal	160,000	"
Gömör m. 950 m. hold gazdaság és erdő	125,000	"
Fejér m. 1200 m. hold gazdaság fundussal	400,000	"
Győr m. 550 m. hold mintagazdaság	225,000	"
Heves m. 2000 m. hold gazdaság és erdő	400,000	"
Hont m. 350 m. hold gazdaság	75,000	"
Hunyad m. 830 m. hold gazdaság és erdő	120,000	"
Kisloz m. 1000 m. hold gazdaság és erdő	85,000	"
Nógrád m. 4500 m. hold gazdaság szeszgyárral	650,000	"
Pest m. 1280 m. hold gazdaság	320,000	"
Pozsega m. 1200 m. hold gazdaság, erdő	180,000	"
Sáros m. 2000 m. hold gazdaság és erdő	110,000	"
Somogy m. 470 m. hold gazdaság	80,000	"
Szatmár m. 200 m. hold gazdaság	45,000	"
Szolnok-Doboka m. 2000 m. hold gazdaság, erdő, szeszgyár	260,000	"
Temes m. 1700 m. hold gazdaság	410,000	"
Torontál m. 1200 m. hold gazdaság	300,000	"
Trencsén m. 2000 m. hold gazdaság, erdő, szeszgyár	260,000	"
Vas m. 1000 m. hold gazdaság	260,000	"
Veszprém m. 900 m. hold gazdaság	200,000	"
Zala m. 1250 m. hold gazdaság	180,000	"

BEYER KÁROLY, BUDAPEST, V, Báthory-utca 5.

Telefon 12-85.

3548

Vetőbuza eladás.

Gróf Széchenyi Bertalan segesdi uradalmában több éven át a legnagyobb gondal történt művelés, a legtelkiismeretesebb válogatás által sikerült az ugynevezett

„somogyi tarbuzát“

megnemesíteni és a f. évben már olyan arányban termeszteni, hogy ugy ezen buzafajból, valamint **eredeti francia buza után termelt** és gazdasági viszonyainknak minden tekintetben megfelelő, főleg azonban bő termésével a többi hazai buzafajok felett álló **francia buzából is vetési czélokra** egy nagyobb quantum áll rendelkezésre.

A tarbuza ára kettő, ellenben a francia buzáé egy koronával lesz magasabb, mint a budapesti gabona-tőzsdén jegyzett legmagasabb napiár.

Mintával bárkinek szívesen szolgál az uradalom.

Gróf Széchenyi Bertalan uradalma

posta Felső-Segesd (Somogy-m.), sürgöny és vasútállomás Segesd.

Bánáti vetőbuza.

Az őszi vetésre ajánljuk korán érő 81—82 kgr. súlyu bánáti vetőbuzánkat 11 koronáért, per 50 kg., loco Billéd.

Czen buzát nagy sikértartalma és aczélossága miatt Magyarország gőzmalmai kiválóan kedvelik.

Az 1900. évi párisi világkiállításon ezen buza az ezüstéremmel lett kitüntetve. Kívánatra mintát küldünk

A zágrábi érsekség billédi uradalma tisztartósága, Billéd, Torontálmegeye.

HIRDETMÉNY.

A makói püspöki uradalom gulya-állományából

**30 darab számfeletti tehén és
27 darab 3 éves üsző**

eladó. Megtekinthető Lelén, vasuti állomás Makó.

TISZTTARTÓSÁG.Magyar királyi államvasutak.
21687-I. szám.

Üzletvezetőség Aradon.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

(Faggyu szükséglet szállítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1906. és esetleg a következő 1907. és 1908. években évenként szükséges mintegy 4200 kgr. faggyu szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető. Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek a pályázati határidőig előírt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál minden üzletvezetőségénél, az ajánlati felhívás pedig ezeken kívül va amennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál az országos iparegyesületnél és a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ívenként egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmal „Ajánlat faggyu szállítása iránt 21687/1905. számhoz“ 1905. évi október hó 10-ikének déli 12 órájá g a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Banatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1905. évi október hó 9-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő esetleg posta útján oda beküldendők.

Az itt felsorolt feltét-lektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyeken javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülömben melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag esetleg táviratlag tételt k végre olyanok melyekre nézve az előírt banatpénz le nem tételtl figyelembe vételre nem számíthatnak.

Aradon, 1905. augusztus havában.

Az üzletv zetőség.

ALAGCSÓ

a legjobb minőségben, ugyszintén
mindenféle **tetőcserepet**
jutányos árért bármely állomásra
szállit: _____

Uradalmi gőztéglagyár,**Sárvár.**

3560

Ö

Dió

mely g
igen sok
minőség

Diósz

Magyar királyi
19876/1905—

A ma

téré ezennel

A bér

től számított

A bér

órák alatt he

natra postán

ismerik és e

Az 1

19876/1905 sz

latok a von

1905. évi sz

osztálya főnö

Bánati

letételekre alka

óráig a magy

Takaré

papírok a bu

árfolyam szer

A kész

A bán

letétegy az a

Ezen f

a távirati utó

Az aj

lörténik.

7245

menth

kulinn

20

tovább

tenyész

20

f. é.

Bábol

A

föltéte

mivelé

birtok

B

Őszi vetésre ajánljuk

amíg a készlet tart
az általánosan elterjedt

Diószeghi óriási buzánkat

mely gazdaságainkon ez évben — midőn a buzavetésnek a rozsda igen sok vidéken sokszoros kárt okozott — hektoliterenként 82—83 kg. minőségű súlyt és katasztrális holdanként 15—16 métermázsát eredményezett.

Diószeghi cukorgyár Diószeg (Pozsony megye).

Magyar királyi államvasutak.
19876/1905—I. szám.

Üzletvezetőség Aradon.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A magyar királyi államvasutak Petroszény állomásán levő pályavendéglő bérlete ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet a jelenlegi vendéglőstől azonnal átvehető és tart az átvétel időpontjától számított öt éven át.

A bérleti feltételek az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 órájáig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is az ajánlattevők kötelezettségét, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek el fogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a petroszényi pályavendéglő bérletére a 19876/1905 számhoz” felirattal borítékba zárt lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1905. évi szeptember hó 5-én déli 12 órájáig az alulírt üzletvezetőség általános (I) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 korona azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1905. évi szeptember hó 4-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál letendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz képen nem fogadtnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben de soh sem névértéken felül fognak számíttatni.

A készpénzben letett összeg után utánkamat nem fizetnek.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letétről nyert pénztári letétegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a felajánlott bérőszegre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Aradon 1905. évi augusztus hó 16-án.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége.
(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

72456/IV. 1905. szám.

Hirdetmény.

A bábolnai m. kir. ménesbirtok tisztavérű simmenthali szarvasmarha tenyésztéséből származó tuberkulinra nem reagált

20 darab 1 $\frac{1}{4}$ —2 éves tenyészbika,

továbbá a kisbéri ménesbirtok bonyhádi-simmenthali tenyészetéből ugyanezen alkalommal

20 darab tenyészüsző

f. é. október hó 10-én délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor

Bábolnán nyilvános árverésen el fog adatni.

Az eladásra kerülő állatok leírása az árverési föltételekkel együtt a gazdasági főigazgatónál (földmívelésügyi miniszterium III. em. 121.) és a ménesbirtok igazgatóságánál megszerezhetők.

Budapesten, 1905. augusztus 27-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Szeptember hó végén megjelenik

A

MEZŐGAZDASÁGI LEXIKON

első kötete.

A mű szerkesztése közben kitűnt, hogy az előfizetési felhívásban kitüntetett 50 iven a nagy anyag nem fér el s így a teljes

Mezőgazdasági Lexikon

körülbelül 65 ivre, mintegy **1000 lapra** fog terjedni.

Egy ilyen vastkos könyvet azonban nem lehetvén egy kötetbe kötni, a

Mezőgazdasági Lexikont

két tartós diszkötésben

bocsájtjuk közre.

A bővebb tartalom, de még inkább a két bekötés megdrágítja a mű előállítását s így kénytelenek vagyunk annak

bolti árát 30 koronára felemelni.

Az O. M. G. E. tagjai és a „Köztelek” előfizetői azonban f. é. szeptember hó végéig

27 korona kedvezményes áron

rendelhetik meg.

Kérjük, hogy becses megrendelését az alanti czédulán mielőbb beküldeni sziveskedjék.

Hazafias tisztelettel

A „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX. (Köztelek).

Sziveskedjen kivágni és levelezőlapra ragasztva beküldeni.

A „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésétől
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

megrendelek és kérem megjelenéskor utánvétellel megküldeni —
árát e sorokkal egyidejűleg postautalvánnyal küldöm: *

1 példány „Mezőgazdasági Lexikon” Szerkesztik
Szilassy és Bezerédj. Kedvezményes ára két diszkötésben 27 kor.

Pontos czim:

* A nem kivéni törlendő.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom ter- mékel, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel a kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címé- nek kitételével közlünk. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza- rra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Nőtlen vagy családnélküli nő keres, esetleg kort munkás az évi szeptember 1-ére állást kaphat. Ajánlatok Dr. Tóth Imre, Selmeczbánya intéződének, bizonyítványmáso- latok vissza nem küldetnek. 1378

Gazdasági iskolát végzett agronomot keres: László Kovács, Debreczen. 1450

Gazdasági irnok, a ki gazdasági tanítványt végzett és 18 évvel gyakorlattal bír, f. é. szeptember 1-én belépésre kerestetik. Havii fizetése 40 korona és teljes ellátás (ruhamegteremtés kivétel). Ajánlatok bizonyítványmáso- latokkal felszerelve a nyelvkönyv vissza nem küldetnek. Intéződének Günsberger Soma urhoz, Merke-puszta, u. p. Nemes-Vid, Somogy. 1451

Irnok állás betöltendő a Terézvárosi uradalomban, azonnali belépésre. Kivántatik felsőbb tanítványt elvégzése és gyakorlattal, magyar- orvosiak előnyben részesülnek. Magyarországi irnok és német és lehelőleg a horvát nyelvi kívánat. Fizetés 600 korona és teljes ellátás megteremtés kivétel. Folyamatosan az uradalmi szántóföldi hivatalba küldendők. 1449

Nőtlen fiatal ember nagyobb gyakorlattal azonnali belépésre 300 korona fizetés és eladás mellett kerestetik. Ajánlatok Központ, u. p. Tatarszany György. M. jegyre inté- zendők. 1473

Ispán, nős, szorgalmas és er- gyakorlatos van, kinek több évi gyakorlata van, ki járatos or- vópaternál és háziorvosi ügyek- ben, esetleg január 1-estől kezdve kerestetik. Fizetés 1400 korona, egy magyar hold (engertől és 200 tölgyes föld használatát, naponta két liter tej és 2 szobás lakás szabad használat). Pályázatok bizonyítványmáso- latokkal, mely- lyek vissza nem küldetnek, a buda-pesti uradalmi gazdasági számtartószákhöz Bleske kül- dendők. 1471

Gyakorlati, okleveles, nőtlen azonnali belépésre szeptem- ber-október hónapokra. Fizetés havonta 100 korona, mosás és ágymunka kivétel. Előzetes fo- lyamodványok a Lajosvári Bérgazdasághoz, u. p. Kálmán (vasutasok Dobra) Somogy Intéződének. Személyes bemutat- kozás kívánatos. 1472

Ispán kerestetik egy 600 hold szántóföldön felült birtok- ra. Ajánlatok a magyar és szerb nyelvet bírni kell. Csak intelligens férfire jelöl- tettek, kinek legkevesebb 5 évi gyakorlata van és jól ír. Fizetése évente 720 korona, meg- felelő depozitum és más egyéb. Lakás, egy nagy szoba, konyha, kamra és pincesz. Csak nősök pályázhatnak. Sajátkezűleg írt kérvények csak német vagy szerb nyelven (magyarul nem kell írni) Dr. Jovan Sevic, Ruma, Szabolcs. Belépés lehelőleg f. évi október 1-én. 1490

A veszprémi káptalan a bir- tokokai megfede- sedett egy ellenőri állásra pá- lyázatot hirdet. Pályázhatnak kik gazd. akadémiát vagy fel- söbb tanítványt jó sikerrel végeztek és katonai kötelezet- ségüknek önkéntesen évek le- szolgálatával eleget tettek vagy a katonai szolgálat alól felment- tettek, a kik pedig valamely uradalomban már gyakorlatot szereztek, előnyben részesül- nek. A kérvények a bizonyít- ványok máso- latával a káptalan- hoz címelve a jószágfelügye- lőséghez Veszprémben külden- dők szep. 30-án az állás nov. 1-én foglalandó el. Személyes megjelenés nem szükséges, de a kiválasztott tartozik magá- mat mutatni, a kiválasztás csak egy évi próbaidőre szól, mely- nek sikeres bevezése után véglegesítetik az illető. 1492

Szerelő-gépez. kerestetik. a ki konvenziós állásra felte- tül, a ki gépészdolgozó, dinamo és villanytelep kezelésével és egyéb javító-technikai jártassá- gal bír, azonnali felvételt. Ajánlatok bizonyítványok má- so- latával küldendők Ötley Quidó gazdasághoz, Szent- györgyvá. u. p. Alsó-Páhok, Zalavármegye. 1488

Állást keresők

Irnok állást keresek szerény feltételekkel, 28 éves, román. kat. vallású vagyok, tan- itványt végeztem és egy évi gyakorlattal van, beszéllek és írrok horvátul és olaszul jól, magyarul és németül kevéssé. Nagyobb gazdaságban aszer- telték tapasztalatokat szerzett. Czim Bozsják IIIa, Tereszvá. 1495

Erdész, intelligens, 29 éves, hadmentes, osztrák születésű, alsó realit és Prága- ban alsó állami erdészeti vizs- gát tett fiatal ember (9 évi gyakorlattal), valamely urada- lomban az erdészettel olyan alkalmazást keres, hol alkalma- leane a magyar nyelvet meg- tanulni. E végbi fizetést nem kíván, megelégszik lakás és ellátással. Vadászban igen járatos. Levelek G. H., poste restante Vadsz, Arad vármegye küldendők. 1494

Tanult géplakatos, vizsgázott a stábi és kocmóbil- gépez. Állást keres november 15-ára nagyobb uradalomba vagy iparvállalatnál; kitűnően érti a benzinnel, accumula- tor és Dinamo, továbbá gazda- sági gépek javítását és keze- lését teljes jártassággal bír, most a húsmozgató 100 óra nagyobb gazdaságban van alkalmazva. Czim Fehér János gépész, Nagy-Mutk, Krasó- Szőrenym, u. p. Zaguszn. 1414

Állást keresnek. A gróf Es- télyi földművelőkét június vé- gen több, részben a katonas- zolgálatból visszatért, nagy- dők vágt, kiknek egy része felesége is. Mindannyi egy- szerű földműves, a ki gazda- ság és földművelés minden ágában járatos. Ezeket igénybe venni ajánlatok forduljanak a bér megjelölésével az iskola igazgatóságához Csákvára. 521

Intézői állást óhajtat elnyerni, nős, kecseládú, 48 éves, izraelita vallású gazda- tiszt, ki 25 éven át nagyobb intenzitven kezelt uradalmakat vezetett, járatos a gazdaság minden ágában, u. p. cukor- repástermelés, tehénnevelés és hizlalásban. Szives megke- resést elfogad Bergi Dező, Duna-Adony. 1493

Közéleti állást keres. Egy kiváló képzettségű gazda- tiszt, a ki a külföldi mezőgazda- ság és a számvitelben teljes jártassággal bír, szerény fel- tételek alatt azonnali belépé- ssel alkalmaztatni kíván. Az illető ideiglenes állást is óhaj- tat. Ajánlatok „Szerény 40.” jelleg alatt e lap kiadói hiva- talához küldendők. 1388

Gazdatiszti állást keres. Egy kiváló képzettségű gazda- tiszt, a ki a külföldi mezőgazda- ság és a számvitelben teljes jártassággal bír, szerény fel- tételek alatt azonnali belépé- ssel alkalmaztatni kíván. Az illető ideiglenes állást is óhaj- tat. Ajánlatok „Szerény 40.” jelleg alatt e lap kiadói hiva- talához küldendők. 1388

A békescsabai m. kir. föld- művelőkét képzettségű gazda- tiszt, a ki a külföldi mezőgazda- ság és a számvitelben teljes jártassággal bír, szerény fel- tételek alatt azonnali belépé- ssel alkalmaztatni kíván. Az illető ideiglenes állást is óhaj- tat. Ajánlatok „Szerény 40.” jelleg alatt e lap kiadói hiva- talához küldendők. 1388

Gazdasági ispan vagy ir- nok állást keres, felmondatlan állásban lévő nőtlen ember, 27 éves, ír, 8 évi nagy gyakorlattal, jelenleg is 1800 holda- bér- gazdaságot vezet, állást bér- mikor elfogadhatja. Szives megke- resést a kiadói hivatalba kér. 1342

Gazdatiszt, ki belterjesen < mint önálló intéző műkö- dik és gyakorlatilag vizsgázott, 35 éves, ír, családtalan, 17 évi gyakorlattal, járatos a gaz- daság minden ágában, cukor- repa, dohány-, len-, kender- és mártalmelésben, állatne- nyészet és hizlalásban, állást keres. Szives megke- resést „K. Gy.” jelleg alatt a kiadói hiva- talba kér. 1492

Feltétlen megbízható gyakor- latos irnok állást keres, ki képes kisebb gazdaságok ve- zetésére; bő tapasztalattal járatos, esetleg március 1-éig állást keres. Szives megke- resést e lap kiadói hivatalba küldendők. 1492

Irnok állást keres azonnali vagy későbbi belépé- sre, kassai gazdaságot vég- zett, magyarul és tölki tudó gazdász. Szives megke- resést „Irnok” jelleg alatt a kiadói hiva- talba kér. 1496

Gazdatiszt, földműves- és tejgazdasági < szakiskolát, szőlőzetet tanfolya- mot végzett, 10 évi nagyobb belterjes gazdaságokban szer- zett gyakorlattal járatos a cukor- repa és dohánytermelésben, állatnevelésben és az összes gazdasági teendőkben, október vagy november 1. estől kezdve belépésre rendelkezé- sre áll. Állást keres. Czim „Gazdatiszt” Heővára, Borod- megye. 1446

Gazdatiszti állást keres. Egy a mai modern mezőgazda- sági szaktudományok minden ágában elméletben és gyakorlat- ban képzett, 46 éves, kereszté- ny vallású, nős, de kis családú, az állatnevelés, tebe- nyészet, állatgyógyászat, de különösen a sertésnevelésben teljes jártassággal bíró gazdatiszt azonnali belépéssel mint külső mezőgazdatiszt, számvérvő vagy titkár, szerény feltételek mel- lett uradalmi vagy nagyobb birtokban alkalmaztatni kíván. Szives ajánlatok „R. S.” jelleg alatt e lap kiadói hivatalához küldendők. 1387

Gazdasági segédtisztnek ajánlatok egy < szolid egyén. Képzettség: gimnaziumi érettség, egyévi gyakorlattal és magyar- orvosi akadémiára végzése. Beszél ma- gyarul és németül. Állást bá- mikor elfogadhatja. Czim a kiadói hivatalban. 1467

Gazdatiszti állást keres egy kiscsaládú egyén, 13 évi gazda- tiszti gyakorlattal; képzettségét a készenlélyi gazd. tanítvány- névelésben. Czim „Gaz- dász” Vecesés 4. postrestante 1478

Földművelőkét kintűn < sikerrel végzett, román. kat. vallású, 40 éves, nőtlen egyén, a ki már több évig volt alkalmazva gazdaságban, különösen bér- mikor elfogad. Czim a kiadói hivatalban. 1321

Ispánok ajánlatok gazda- sági tanítványt 4 évi jártassággal bíró, a ki már több évig volt alkalmazva gazdaságban, különösen bér- mikor elfogad. Czim a kiadói hivatalban. 1321

Ispánok ajánlatok gazda- sági tanítványt 4 évi jártassággal bíró, a ki már több évig volt alkalmazva gazdaságban, különösen bér- mikor elfogad. Czim a kiadói hivatalban. 1321

Ispánok ajánlatok gazda- sági tanítványt 4 évi jártassággal bíró, a ki már több évig volt alkalmazva gazdaságban, különösen bér- mikor elfogad. Czim a kiadói hivatalban. 1321

Dijmentes munkabizetési < és gyárak, mal- mok, uradalmak részére, szak- képzett megbízható gépészeket, fitókat szavatossággal ajánl és elhelyez a Magyarországi Gépezet Budapest, Gyöngy- tük-utca 3. Uj tagok napon- ként felvétetnek. 1494

Gazdatiszt, képzett, ki < Hont, Bihar- megye és Erdélyben szerette gyakorlatát, kité- tel belterjes gazdaság, pénztár, iroda, valamint állatnevelés, hizlalás, tejgazdaság vezetést, termények értékesítését érti, évadakkal kevelő állást keres. Czim a kiadóban, 1495

Vinczelléri állást keres októ- ber 1-ére, nős, 27 éves, gyermek- telen, a pozsonyi Vinczelléri- iskolát 2 éves tanfolyamát jó sikerrel igazolt bizonyítványaim vannak, jelenleg is szőlő- > pincesz és mezőgazdaságot és nagyobb kertet vezetek. Papp Béla Vág-Sellye, Nyitra- megye. 1477

Gazdai állást keres január > elejére egy 38 éves egyén, kinek 15 évi gyakorlata van. Czimem Körmörci László Heves- megye, Csány, u. posta Hon. 1476

Kezelőtiszt, 29 éves, szorgal- mas, nős, józan, be- csületes, szakképzett, nagy hir- vesen tanulmányokból több évi gyakorlattal, jelenleg 3000 holdas bér- gazdaságot kezel, melynek parcellázása folytan Czim állást keres. 23- vállal 1900-2000 holdas gazda- ságot szaktudós kezelere is. Czim a kiadói hivatalban. 1490

Százalékos kezelésre keres < művelést végzett föld- művelőkét állást, több évi gyakorlattal bíró gazdatiszt. Kisbirtokos fia, ki gyermek- korától gazdaságban van, le- merről a mezőgazdaság minden csejnját-bizját, érti a növény- nevelést, állatnevelést és számadás vezetést. Uj keze- lési állást is elfogad, hol szorgalmas, becsületesség és szakértelme méltánylásra várt. Czim a kiadói hivatalban. 1479

Irnok, gyakorlatos vagy bármí keres azonnali belépésre, szor- galmas, erőteljes, igen szerény igényű fiatal ember, a ki kisa- kora óta gazdaságba nevelke- dett, földművelőkét jelenleg végzete. Szives értesítést Gáspár György Sőtérpuszta, u. p. Péter, Győr. címre kérek. 1478

Ispán vagy számtartó < állást keres október 1-ére, nős, 10 évi gyakorlattal bíró, földművelőkét végzett, jelen- leg is nagyobb bér- gazdaságban működő számvérvő ispán. Szives megke- resésnek Müller Jenő > Pusztaszent-Lőrincz (Pest m.) 1481

Állatok

30 drb 3 éves szimmenthali < tino eladó, a kereset- lenek uradalomban. Posta Zág- ráb, postafiók 5. szám. 1407

Beállítani való 24 drb, 6-7 < éves, vöröstarka ökr eladó a keresetlenek ura- dalomban. Posta Zág-ráb, postafiók 5. szám. 1406

11/2-2 é. telivér szimmenthali < ökr eladó, 2 hónapos öz- bek, szolid, a Valkányi urada- lombba eladó. Bővebben meg- tudható az urad. intéződégnél Valkányon. 1387

Eladó menlovak. Ráth János, Kap- ros Laposbányai ménésében, u. p. Tiszapolgár (Szabolcsm.), el- adó két magassárt angol fél- vér mén, egyik Bálvány, más- sik Buccaner ivadék. Az egyik kilencz, másik (Geist féle tenyészés) 8 éves. Bővebben az uradalmi intézőség. 1423

Egy fiatal hégoképes york- < terrier szíriai kan kereset- tek Sívó Jenő ahonyi gazda- ságában. 1487

15 drb fekete, göndör, < részben fűzbe, részben szarvas impotált in- thali tehén, valamint 600 york- terrier választott malasz meg- egyezsége szerint eladó. Erdék- lödők Bozsa Sándor Intéződéhez, Galragyörk, Pestmegye fordul- janak. 1439

Pudli-uszkar fekete, göndör, < részben fűzbe, részben szarvas impotált in- thali tehén, valamint 600 york- terrier választott malasz meg- egyezsége szerint eladó. Erdék- lödők Bozsa Sándor Intéződéhez, Galragyörk, Pestmegye fordul- janak. 1439

Eladó tinók és borjúk. < 60 drb igen szépen fellett ma- gyar fajta 2 1/2 éves tino és 40 drb 1 1/2 éves ökrborjú eladó. Bővebben Móricz Pál, Esztár, u. p. Pocsaj. 1492

Eladó tenyészokocza. < 60 drb igen szépen fellett ma- gyar fajta 2 1/2 éves tino és 40 drb 1 1/2 éves ökrborjú eladó. Bővebben Móricz Pál, Esztár, u. p. Pocsaj. 1492

Telivér és félvér szimmenthali < tenyészokocza. 60 drb igen szépen fellett ma- gyar fajta 2 1/2 éves tino és 40 drb 1 1/2 éves ökrborjú eladó. Bővebben Móricz Pál, Esztár, u. p. Pocsaj. 1492

Eladó juh és szarvas < marha. 5000 Gyalu szarvasi gazdaságban (postai Csibakháza, vasútállomás : Tiszaföldvár), a juhakat fel- szőlésze folytan, 2000 drb eladó- félé nemű és koru h- zsi félék juh eladó, venni szándékozó- kat a helyszínen bármikor meg- tudhatók. Ugyanott a lista magyarországi törzsgyűlés is el- adó. 1488

Tenyészokocza. 60 drb igen < szépen fellett magyar fajta 2 1/2 éves tino és 40 drb 1 1/2 éves ökrborjú eladó. Bővebben Móricz Pál, Esztár, u. p. Pocsaj. 1492

Simmenthali keresztezésű < 41 darab 3 éves piros-tarka tino eladó BEER ANTAL gazdasá- gában, Erdőtelek, Heves-m. 1486

Beállítani való 24 drb, 6-7 < éves, vöröstarka ökr eladó a keresetlenek ura- dalomban. Posta Zág-ráb, postafiók 5. szám. 1406

11/2-2 é. telivér szimmenthali < ökr eladó, 2 hónapos öz- bek, szolid, a Valkányi urada- lombba eladó. Bővebben meg- tudható az urad. intéződégnél Valkányon. 1387

Eladó menlovak. Ráth János, Kap- < ros Laposbányai ménésében, u. p. Tiszapolgár (Szabolcsm.), el- adó két magassárt angol fél- vér mén, egyik Bálvány, más- sik Buccaner ivadék. Az egyik kilencz, másik (Geist féle tenyészés) 8 éves. Bővebben az uradalmi intézőség. 1423

Egy fiatal hégoképes york- < terrier szíriai kan kereset- tek Sívó Jenő ahonyi gazda- ságában. 1487

Eladó menlovak. Ráth János, Kap- < ros Laposbányai ménésében, u. p. Tiszapolgár (Szabolcsm.), el- adó két magassárt angol fél- vér mén, egyik Bálvány, más- sik Buccaner ivadék. Az egyik kilencz, másik (Geist féle tenyészés) 8 éves. Bővebben az uradalmi intézőség. 1423

Egy fiatal hégoképes york- < terrier szíriai kan kereset- tek Sívó Jenő ahonyi gazda- ságában. 1487

MARHA- MÉRLEGEK!

Erős vaskorlátal 1500 kilo- < gramm horidőre tolosuly- lyal vagy súlyokkal mérésre berendezve a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

SZEKER-HID- MÉRLEGEK!

Kocsik, szekerek és állatok < mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horidőre 4 méter hosszú, 2 méte- széles, tolosulylyal erős és szolid kivitelben.

RAKTÁRI- MÉRLEGEK!

Mindenféle rendszerű, erős < és pontos kivitelben min- denféle mérleg törvényesen hitelesítve 3 évi jótállás és jótárbantartás mellett.

DÉNES MANÓ

gazdasági szekér- < hidmérleg és marha- mérleg gyáros BUDAPEST.

Gyártelep: < VII., Dohány-utca 57. Iroda és raktár: VII., Dohány-utca 78.

Patkányfogó kutyák (Rak- < tor). Kaphatók a Tarkányi gazda- ságban, u. p. Tolna-Szakály. 1470

Ajaniunk < szilárd vöröstarka 1-2 éves tino- és üszöborjúkat továbbá

lekötni vagy járomba < való tarka ökröket bármilyen mennyiség szállítására vál- talakozunk.

Spitzer és Weiler < Cselekedők. 3500

Vegyesek < Diszkeri kedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszkeri falko- lator Könyvtár, 100 fajtá- tullevelel és saszák, lombfák, díszserpek és rózsák kap- hatók. 1488

Ujabb tapasztalatok a trá- < gyászás köréből. Irta: Csorházi Sándor, 80 fillér elő- legesen beküldés ellenében bér- mentve megküldi a C. M. G. E. könyvkiadó vállalata, Budapest. IX., Kötelek.

GŐZMIVELÉS.

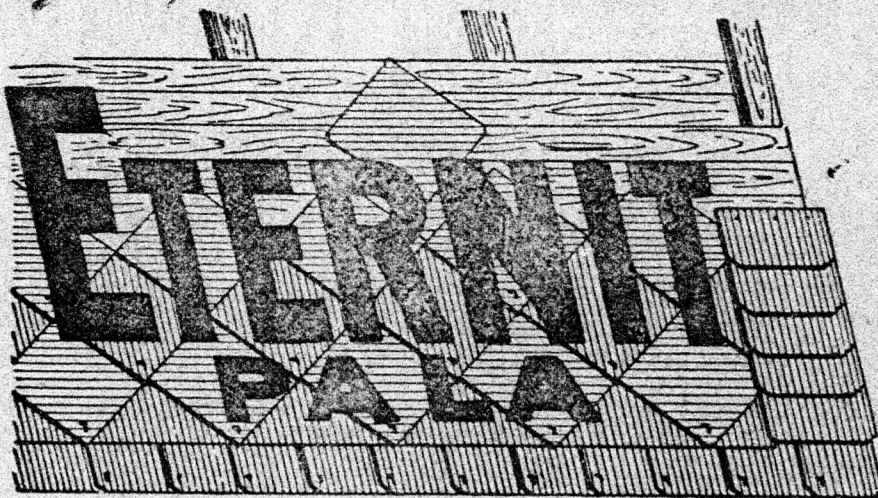
Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez
Érdeklődők kéretnek, hogy alantí czímemhez forduljanak.
gőszántási vállalkozó
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

ÚRLREZSŐ
SERTÉSBIZOMÁNYOS
BUDAPEST-
VIII., Berkocsis-utca 12.
Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

„PEF“ (Porcellán-Email-Festék)
falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.
Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.
Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.
Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek, istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, klozetek stb. részére felette célszerű.
BESSEMER-FESTÉK (védjegy álló)
legtartósabb rozsdá elleni mázolat, mindennemű vasszerkezetek, vas- és hullambádogtatók, tartók, istálló-vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, lokomobilok stb. részére.
Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosai:
LUTZ EDE és TÁRSA, festékgár
BUDAPEST, VII., Örnagy-utca 4.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Gőzeke
Acetylen-lámpák.
Éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.
Automobil-lámpák.
Kézi-, koesi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-
Acetylen-lámpák.
BÁRDI JÓZSEF
Budapest, VI., Gyár-utca 10.
Andrássy-ut és Király-utca között.
Árjegyzék ingyen.

BUZAPÁ CZOLÁS
40% UNION FORMALDEHYD-dal
biztos, kényelmes és olcsó.
Használati utasításokat, mintákat és árjegyzékeket bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.
„UNION“ Vegyi Ipar Részvény-Társaság
Fiume és Wien, VI., Magdalenenstrasse 8. sz.
— Magyarországi egyedüli elárusítók: —
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapesten.

Legujabb **„KINCSEM“** vetőgépek
szabad. felső- és rendes kiömlési készülékkel.
Kiváló készítményű **MABILLE** borsajtatók.
Szabad. **KUPHENGES** SZOLÓZUZÓK.
és közönséges
Tessék árjegyzéket kérni!
SZÜCS ÖDÖN BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 66.

„Patria“ nyomdai részvénytársaság nyomása. Az Első Magyar Papíripar r.-t. papirosán. Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

K

AZ OR

Az országos ma

Nem t
Egész évre 20 ko

AZ „OMG

Komlóter

Szaai koml
gyakran panasz
annyira nyirko
Szaazba, hogy e
gadni és zsákok
között is ártalm
termesztő jóhíre
sokkalta nagyo
kezelés, mert a
lett, midőn ol
készletek vanna
mények nevése
sem adhatók e
végét járja s a
már nehezen tör
ket ez uton is
sabb válogatás
zsákokba csom
adható el.

XXX

Az OMGE
idei őszi luxus
1., 2., 3. és 4.
díjazással lesz
sall“ 11 díján
is ad egy érté
2-án lesz meg
16-ig lehet ren
tuli bejelentés
hely van és al
tendő. Bejelent
kárja felhívásra
A luxuslé
az állami méne
verése megtart
9-én az
verés és végü
megtartva.

megje
Ma